Topuz: "Demirel hükümeti köylüyü tefeciye ezdiriyor„

ANKARA *(Politika)* CHP Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz dün verdiği demeçte "bozuk düzenin bekçisi Demirel hükümeti köylümüzü aracı ve tefeciye ezdirmeye devam etmektedir, Köylümüzü araçlarını ve karabörsacıların insafsız eline teslim edenler, köylümüzün dostu değil, düşmanlarıdırlar" dedi.

Topuz şöyle devam etti:

"Dahbirlere Türk köylüsü traktör almak için bir yıl aşkın bir süre önce 30-50 bin lira civarında peşin para yatırdığı halde henüz traktörlerini alamamışlardır. Büyük bir kesimi özel şirketlere ve özel aracılara yatırılan bu paraların toplamı yüz milyonları aşmaktadır. Üstelik bu paraların yatırıldığı tarihte resmi fiyatı 90 bin lira olan traktörlerin şimdiki resmi fiyatı 120 bin liradır. Karaborsa fiyatı ise 200 bin liraya yükselmiştir.

Köylümüz traktörlerini bu mevsimde tarlasında bekleriken, aracılar traktörleri otomobil galerilerinde sergilemektedirler.

Köylünün parasını toplayan aracılar bir taraftan, bu parayı başka işleri içinkullanarak, diğer taraftan traktörü karaborsaya düşürerek köylümüzü insafsızca sömürmektedirler.

Demirel hükümeti de özgürlükçü demokratik rejimi tehlikeye sokmak pahasına bu sömürü düzeninin koruyucu-luğunu yapmaya devam etmektedir.

1974 yılında ,7,5 aylık fiktidar döneminde Ecevit hükümeti köylümüze 85 bin liraya aracısız olarak traktör ulaştırabilmiştir.

1976 yılında da Köy- Koop Demirel hükümetinin engellemelerine rağmen belli bir miktar traktörü köylümüze 95 bin liraya, yine aracısız , ulaştırabildi. Aracı ve tefeciyi ortadan kaldırarak traktörleri Zİraî Donatım kanunu , Köy- Koop gibi kuruluşlar eliyle doğrudan doğruya ihtiyaç sahibi köylüye dağıtılmalarını sağlamak hükümetin görevidir.

Bu görevi yapmayıp, köylümüzü araçların ve karaborsacıların insafsız eline teslim edenler, köylümüzün dostu değil düşmanlarıdır.

MEVZUAT YÜZÜNDEN "F-27„ UÇAKLARI ÇÜRÜMEYE TERKEDİLDİ

Türk Havayollarının bir süre önce seferden kaldırdığı F - 27 tipi uçakları Yeşilköy'de çürümeye terkedildi.

Jet uçaklarının alınmasından sonra pervaneli uçaklar seferden kaldırıldı ve F - 27 tipi uçakların teknik aksamlarının İstanbul Teknik Üniversitesine,diğer kısımlarının ise Makine Kimya Enstitüsüne verilmesi kararlaştırıldı.

Ancak alınan bu karar uygulamaya konulamadı. Uçaklar değerlendirilemeye - gitiler, gümrük mevzuatı nedeniyle uçakların parçalarının Üniversite ve Makine Kimya Enstitüsüne verilemediğini söylediler.

Mevzuat nedeniyle uçaklar değerlendirilemeye - rek Yeşilköy'de çürümeye terkedildi ve F - 27 tipi uçaklar bir "uçak mezarlığı" meydana getirdi. Kullanılmayan uçakların parçalarından hâlâ yararlanılabileceği bildirilmekte.

Türk Hava Yollarında bir süre önce kullanılan F-27 tipi uçaklar Yeşilköy'de çürümeye terkedildi.

Filistin Kurtuluş Örgütü BM'de her türlü haktan yararlanacak

Mısır, İsrail'in işgal altındaki bölgelerdeki politikasına karşı çıktı

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER- Mısır, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne başvurarak "İsrail'in 1967 savaşından bu yana işgal altında tuttuğu Şeria ırmağının Batı yakasının - daki topraklarda yaşayanlara karşı uyguladığı acımasız katı politikanın bir an önce kaldırılmasını ve örgütün gerekli girişimlerde bulunmasını" istedi.

Mısır Temsilcisi başvurusunda "yoksa, bölgede barışa giden bütün yollar tıkanacak, bütün umutlar ölecek ve bunların sorumlusu da İsrail'den başkası olmaya - caktır" dedi

Büyükelçi Ahmet İsmet Abdülmeccit konuşmasında konsey'in üyeli toplantısında İsrail'in Mısır'la imzaladığı ara anlaşmasına uymadığının saptanması gerektiğini de ileri sürdü.

Konsey toplantısına Filistin Kurtuluş Örgütünün de "Güvenlik Konseyinde olmayan üye" sıfatıyla B.M. de hertürlü öncelik ve haktan yararlanması konusundaki Mısır önerisini de onayladı. ABD nin karşı çıkmasına ve İngiltere, Fransa ve İtalya'nın çekimser kalmasına karşın öneri 7 e karşı 11 oyla kabul edildi.. (THA)

Aybar,Cumhurbaşkanının demecini eleştirdi:

"Partilerin Anayasa sınırı içinde olup olmadığına, ancak Anayasa Mahkemesi karar verir„

ANKARA (Politika)-Sosyalist Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Cumhurbaşkanı Sayın Korutürk'ün önceki gün verdiği demeci eleştirerek, Korutürk'ün sosyalizmi kötüleyen kişisel görüşlerini açıkla - yarak "yetkilerinin sınırını bir kez daha aştığını" söyledi.

Cumhurbaşkanının yasalara göre kurulmuş ve faaliyette bulunan partileri bu arada sayasal parti lerli suçlayan demeç - ler veremeyeceğini söyleyen Aybar, bir partinin programı,tüzüğü ve çalışmalarıyla Anayasa sınırları içinde olup olmadığına karar verecek birtek mahkemenin Anayasa Mahkemesi olduğunu hatırlatarak, şunları söyledi :

"Hemen açıklayalım ki, nasyonal sosyalizmin, sosyalizmle hiçbir ilişkisi yoktur. Sosyalizm, kapitalizmi yok etmeyi amaçlayan rejimin adıdır. Oysa Hitler'in partisinin adında "sosyalizm" sözcüğü bulunmasına karşın, bu parti, kapitalizmi yok etmeyi değil, tam tersine onu kurtarmayı amaçlamıştır. Hitler'in partisi, kapitalizmin en gerici, en saldırgan biçimi olan faşizmi temsil etmiştir.

1976 yılında da Köy- Koop Demirel hükümetinin engellemelerine rağmen belli bir miktar traktörü köylümüze 95 bin liraya, yine aracısız , ulaştırabildi. Aracı ve tefeciyi ortadan kaldırarak traktörleri Zİraî Donatım kanunu , Köy- Koop gibi kuruluşlar eliyle doğrudan doğruya ihtiyaç sahibi köylüye dağıtılmalarını sağlamak hükümetin görevidir.

Bu görevi yapmayıp, köylümüzü araçların ve karaborsacıların insafsız eline teslim edenler, köylümüzün dostu değil düşmanlarıdır.

Aybar, sosyalizmin tanımının ise, "fabrikaların, madenlerin, büyük çiftliklerin, bankaların bir avuç burjuvanın elinden çıkarılması" olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etti :

"Yasal olarak kurulmuş ve faaliyette bulunan bir partiyi , Cumhurbaşkanı, dolaylı biçim - de de olsa, kötüleme yetkisine sahip değildir . Cumhurbaşkanı parti karşısında tarafsız kalmak ve "ister iktidarda olsun - lar, ister muhalefette bulunsunlar" tüm siyasal partilere karşı eşitlik içinde davranmak zorundadır. Bu ilkelere gölge dü - şürecek biçimde, yani tarafsızlık ve eşitlikle kusur sayılacak demeç ve davranışlarda bulunmak, Cumhurbaşkanını Anayasal yetki sınırlarını çiğnemiş duruma düşürür.

Cumhurbaşkanı Sayın Korutürk hemen her demecinde özgürlükçü demokrasiyi savunduğuna göre, iyice bilmesi gerekir ki, özgürlükçü demokrasilerde tüm sol partiler, bu arada komünist partilerle önünsonlundaki partiler rejimin vazgeçilmez ögeleridir : Çünkü kapitalist rejimde gerçek muhalefeti sadece sol partiler temsil eder.

Türkiye'de Sosyalist parti var. Bunlar Anayasa ve yasalara göre kurulmuştur. Cumhurbaşkanı, dolaylı da olsa bu partileri kötüleyecek demeçler veremez, öteki partilerden ayrı tutamaz. Sosyalist partilerin Anayasa sınırları içinde olup olmadığına karar verecek birincik merci, Anayasa Mahkemesidir."

Politika

TBMM Ortak Yönetim Kurulu bildiri yayınladı

CHP:"TRT tam partizan bir işgale uğramıştır

ANKARA *(Politika)* CHP TBMM Ortak-Yönetim Kurulu , dün yaptığı toplantıda TRT'nin durumunu görüştü. Toplantıdan sonra grup sözcüsü İstanbul Milletvekili Vahit Çalın'ın imzasıyla yapılan açıklamada, TRT'nin partizan işgal altında, tehlikeli ilişkiler içinde olduğu belirtildi. Bildiride, TRT'nin tehlikeli durumundan vazgeçmesi için yetkili mercilere başvurulacağı açıklandı. CHP , TBMM Ortak Yönetim Kurulunun bildiri sözleri şöyle:

1 - TRT Radyo ve Televizyon programlarının işgale uğramıştır. TRT halka yararlı olmaktan uzaklaştırılmıştır. Parlamento çalışmalarını taraf tutmak yanıltmaktadır, tarafsızlık ilkesini ciddiye almamaktadır.

TRT Haber Dairesi Başkanı eski bir AP milletvekili, yetkililerini aşarak ve taraf tutarak parlamento müzakerelerini kendi politik görüşüne göre yayınlatmaktadır.

2 - CHP'nin yetkili sözcülerinin bildirdi, demeç ve açıklamaları ya sansür edilerek ya da çok kısa anlaşılmaz özetler halinde verilmektedir.

3 - Türk devletinin bütünlüğü ve bölünmezliği ilkesi ile bağdaşmayacak şekilde ve rejimi tehlikeye düşürecek biçimde haber, yorum ve temsil programları düzenlenmektedir. Bu yayınlarla Türkiye Cumhuriyetinin iç ve dış güvenliği sorumsuzca tehlikeye düşürülmekte - dir.

TRT sorumlularının bu yanlış ve tehlikeli tutumdan vazgemeleri zorunludur.

Bu amaçla CHP, TBMM Ortak Yönetim Kurulu, hukuki ve siyasi girişimlerde bulunmaya ve yetkili mercilere başvurmaya karar vermiştir. "

Öteyandan, MC'nin TRT'yi partizanca ve tek yanlı kullanması, iktidarın doğlanmadığı haberlerle muhalefet sözcülerine yer vermemesi olayı karşısında DP de harekete geçti. DP Genel Başkan Yardımcısı Cevat Önder , bu konuda Polis'ka muhabirinin sorularını ce - vaplarken, "Mahkemeye başvurup haklarımızı alacağız ve ilgililerden de hesap soracağız. Bu partizanlığa ve TRT'nin MC'nin yayın organı durumuna kalmasına göz yumamayız" dedi.

Öte yandan ANKA Ajansının haberine göre Danıştay'ın 10 Mayıs Pazartesi günü kutlanacak olan 108. kuruluş yıldönümü törenlerine,TRT Genel Müdürü Şaban Karataş'ın davet edilmediği öğrenildi.

Danıştay yetkilileri Karataş'ın hukuken Genel Müdür olmadığını, bu konuda alınan kararları bulunduğunu bildirdiler, 'ancak politik bir tartışmaya girmek istemediğimiz için İs - mail Cem'i de davet etmeyeceğiz" dediler.

Franco'yu protesto eden Gaziantep Belediye Başkanı için soruşturma açıldı

GAZİANTEP - İçişleri Bakanlığı, bir süre önce İspanya Büyükelçiliğine İspanya Devlet Başkanı Franko'yu protesto telgrafı çeken Gaziantep Belediye Başkanı Esat Kaya Tur - gut hakkında soruşturma açtı.

Hakkında açılan soruşturma ile ilgili olarak bir demeç veren Gaziantep Belediye Başkanı Esat Kaya Turgay, "soruşturma sonunda ve Danıştay kararı ile görevimden alsalar bile gelecek seçimde daha güçlü olarak tekrar Belediye Başkanı olacağım" dedi.

Gaziantep Belediye Başkanı, hakkında açılan soruşturmanın yanı sıra, Danıştay'da dava açtığını belirterek şöyle dedi:

"Düşünce özgürlüğünü suç sayan yasaların değişme zamanı gelmiştir. Bu yasalarda değişiklik yapılmadığı içinair kiı halkın seçtiği bir Belediye Başkanı hakkında soruşturma açılmaktadır. Biz halkın seçtiği bir kişi olarak, İspanya'daki idamları çağdaş uygarlık anlayışı içinde protesto etmiş."

Angola'da yakalanan paralı askerlerin yargılamaları 8 Haziran'da başlıyor

LUANDA–Angola Halk Cumhuriyeti Adalet Bakanı Diogene Boavida, "Angola Halk Kurtuluş Hareketi" (MPLA) tarafından Angola'da yakalanan 13 "paralı asker"in duruşmasının Luanda'da 8 Haziran'da başlayacağını açıkladı. Bu 13 paralı askerin dokuzu İngiliz, üçü Amerikalı, biri de İrlandalı.

Adalet Bakanı Boavida,paralı askerlerin, devrimci halk mahkemesinde yargılanacaklarını belirtti. Boavida, sanıklara her türlü savunma güvencesinin sağlanacağını , bunların avukatlarını istedikleri gibi seçebileceklerini tekrarladı.(A.A)

Amasya'da 980 maden işçisi greve başladı

ANKARA *(Politika)* - Yeraltı Maden-İş Sendikası tarafından dün sabah, Amasya'da Yeniçelik kömür madeninde grev başlatıldı. İşçiler yer altına inmedikleri için madende üretim durdu.

Yeraltı Maden-İş Sendikasından verilen bilgiye göre Çeltek kömür madeninde çalışan 980 maden işçisi adına Cocak ayında toplu işsözleşmesi gö - rüşmeleri başladı. Ancak işveren, işçiler adına istenen ücret artışı hakkındaki istekleri reddetti. Sorun Uzlaşma Kurulunda da çözüme bağlanamayınca, Yeraltı Maden-İş Sendikası grev kararı aldı.

08.00'DEN İTİBAREN ÜRETİM DURDU

İşletmede görevli tüm işçilerin katılmasıyla grev dün sabah saat 08.00'de başladı. Boyleco maden ocağında üretim durdu.

Yeraltı Maden-İş Sendikasının yöneticileri, işçilerin haklarını alana dek grev eylemini sürdüreceklerini söylediler.Sendika, yöneticileri Çeltek kömür ocaklarında yılda ortalama 160 bin ton kömür üretilmekte olduğunu belirttiler.

İTALYA'DA 9 FAŞİST MAHKÛM OLDU

ROMA–İtalya'daki "Kara düzen" ve "yeni düzen" adlı gizli yeni faşist örgütlerinin üyesi dokuz kişi, "Faşist partisini yeniden kurmaya girişmekten " 6 ay ile 4 yıl arası değişen hapis cezalarına çarptırıldılar.

Torino'daki durışmada , "yeni düzen" adıyla kurulduktan sonra dağıtılan" Kara Düzen" adıyla yeniden kurulan örgüte üye 41 sanık bulunmaktaydı. Bunlardan otuz üçisi" delil yokluğu"ndan beraat etti, gıyabında 4 yıl hapis cezası yiyen 38 yaşındaki Salvatore Francia ise kaçtı. Francia, "Kara Düzen" örgütünün başkanı sayılmaktadır.

KISA HABERLER

CHP HEYETİ BELGRAD'DA

BELGRAD – Cumhuriyet Halk Partisinden bir heyet, Yugoslavya'da uygulanan özyönetimle ilgili incelemeler yapmak amacıyla Belgrad'da bulunuyor. CHP heyetinin başkanı, parti yönetim kurulu üyesi ve milletvekili Alev Coşkun.

İKİ AYDIR MAAŞ ALAMIYORLAR

PAZAR – Pazar'ın Hemşin bucağında görevli vekil öğretmenlerin iki aydır maaş alamadıkları bildirildi.

Hemşin'de görevli öğretmenlerin maaşlarını aldıkları halde, vekil olarak görev yapan öğretmenler iki aydır maaş alamadılar.

İZMİR'DE GIDA FUARI

İZMİR – Kültürpark sahası içinde açılan "Gıda Fuarı" nda tüm satışların toptan fiyatına yapıldığı ve birçok malın da tüketildiği açıklandı.

Fuar Müdürü Cumhur Gürüz, 100'ün üzerinde firmanın katıldığı Gıda Fuarında, satışların azami hızla devam ettiğini ve fiyatların da tahmin edilemeyecek düşüklükte olduğunu öne sürerek, bu kısa süreli ihtisas fuarlarının ziyaretçi sayısında da önemli oranda artış meydana geldiğini söyledi.

KIZ ÖĞRENCİLER "TÜRKÇÜLÜK GECESİ"NE İZİN VERMEDİ.

ERZURUM – Atatürk Üniversitesi Kız Öğrenci Yurdun - da önceki gece"Türkçülük Gecesi" düzenlenmesi isteğine karşı, Ülkücü öğrencilere dönen kız öğrenciler gecenin yapılmasını önlediler. -

Ülkücü gençlerle kızlararasında başlayan sürtüşme geç saatlere kadar devam etti, ve yurda polis çağırıldı. Sonuçta yurt binasında düzenlenmek istenen gece yapılamadı.

11 elçinin merkeze alınmasına ilişkin kararname durduruldu

ANKARA– Türkiye'yi yabancı ülkelerde temsil etmekte olan onbir büyükelçimizin merkeze alınmasına ilişkin kararname, bakanların onayı alınmasına rağmen Başbakan Yardımcılarının isteği üzerine Dışişleri Bakanlığınca geri alındı.

Bilindiği gibi,Roma Büyükelçisi Pertev Sabaşı, Yeni Delhi Büyükelçisi Günduğ - du Tiştin, Kahire Büyükelçisi Fahir Alacam, Karakas Büyükelçisi Rıfat Ayanlar, Stokholm Büyükelçisi Reşit Kaparuçak, Bağdat Büyükelçisi Nezih Çakmak, İran Büyükelçisi Sait Sahipoğlu, Adisababa Büyükelçisi Celal Çalışlar ve Cakarta Büyükelçisi Semih Baran'ın merkeze alınmalarına ilişkin bir kararname hazırlanmıştı, Büyükelçiler kararnamesi,bakanların büyük bir çoğunluğu tarafından imzalanmış, daha sonra da başbakan yardımcılarının onayına sunulmuştu.

Öğrenildiğine göre Başbakan Yardımcıları Prof.Necmettin Erbakan ve Alparslan Türkeş bazı görüşler fleri sürerek kararnameyi imzalamayı reddettiler, Özellikle, merkeze alınan büyükelçiler,bu görevlere atanacak büyükelçilerin aynı kararnamede yer almasını öneren Başbakan Yardımcılarının bu görüşüne Başbakan Demirel' in de katılması üzerine,karar - name,Dışişleri Bakanlığınca geri alındı.

Önümüzdeki günlerde bu görevle atanacak büyükelçilerin de belirlenmesinden sonra kararnamenin yeniden bakanların onayına sunulacağı öğrenildi.

KUŞBAKIŞI

Mal Sahibi

Birleşmiş Milletler karar vermiş :
Ay kimsenin mülkü olamıyacak !
Yazık, bedelsiz doğmuşu.
Biz ki, mal mülk sahibi olmak konusunda, dünyadan ümidi kesmiş, gözümüzü aya dikmişiz .
Kara talih, bakın , o da olmadı.
Sıra Merih'e gelinceye dek bekleyeceğiz zahir !

H.Ş.

AHMET KAHRAMAN'IN ARAŞTIRMA DİZİSİ

ASANLAR VE ASILANLAR

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan'ın son gecelerinden geriye doğru bir bakış

BUGÜN DÖRDÜNCÜ SAYFADA BAŞLADIK

Politika

6 MAYIS 1976 PERŞEMBE 150 Krş. EKONOMİ

Sivas'ta 6 lise öğrencisi tutuklandı, Nusaybin'de 18 öğrenci adliyeye verildi

OKUL İŞGAL EDEN KOMANDOLAR BİR ÖĞRENCİYİ AĞIR YARALADI

● *Galatasaray Mühendislik Okulunu ele geçiren komandoların açtığı ateşten yurtlan öğrencinin durumu ağır.*

Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu, dün komando - lar tarafından işgal edildi.Okuldan açılan ateşle, bahçede okula giremedikleri için bekleyen öğrencilerden Ali Kandil kar - nından kurşunla yaralandı.

Galatasaray Mühendislik Yüksek Okulu'na dünsabah gi - den öğrenciler, okullarının az sayıda komando tarafından işgal edilmiş olduğunu gördüler. Okul bahçesinde bekleyen öğrenci - lere bu arada okul binasının üst katından sandalyeler, taş parçaları atıldı. Bu arada tabanca da kullanan okuldaki komandolar, 3. sınıf öğrencisi Ali Kandil'i karnından yaraladı.

"PCLİS, OKUL MÜDÜRÜNE HAKARET ETTİ "

Öğrencilerin ifadesine göre, olay sırasında polisle okul müdürü tartıştı ve bu arada polisin çok ağır deyimlerle okul müdürüne hakaret ettiği görüldü.

Yaralı öğrencinin hastane - ye kaldırılmasından sonra polis, okul bahçesindeki öğrencileri dağıttı.

MARDİN'E BAĞLI KIZILTEPE ve NUSAYBİN İLÇELERİNDE ÇIKAN OLAYLARDA 5 ÖĞRENCİ YARALANDI

DİYARBAKIR–Kız Öğretmen Lisesinde Şehmuz Aytekin adlı bir öğretmenin valilikçe o-

(Devamı 7.de)

İslam Konferansının açılışında programda olmamasına rağmen konuşmak için direten Erbakan.

ERBAKAN DİRETİYOR

İSLÂM KONFERANSI BAŞBAKAN DEMİREL'İN KONUŞMASIYLA AÇILACAK

Hazırlıkları uzun süredir devam eden İslâm Konferansı, iki gün süren ön çalışmalardan sonra 12 Mayıs Çarşamba günü Başbakan Süleyman Demirel'in konuşmasıyla açılacak.

41 İslâm ülkesinin Dışişleri Bakanlarının katıldığı konferansta,çeşitli ekonomik,siyasal ve kültürel sorunlar tartışılacak.

12 Mayıs sabahı yapılacak olan açılış töreninde Başbakan Demirel'den başka Başbakan Yardımcıları Erbakan, Türkeş ve Feyzioğlu da bulunacaklar. Başbakan yardımcılarından birinin açılışta konuşacağına dair bir kayıtın programda bulunmamasına rağmen, MSP Genel Başkanı'nın konuşma yapmak için direttiği bildiriliyor.

Konferansın açılışında Dışişleri Bakanı Ihsan Sabri Çağlayangil, Cumhurbaşkanı Korutürk'ün konferansa mesajını okuyacak.

Hükümetin Ege konusunda çekingenliği bir kez daha ortaya çıktı

Ege'de petrol aramak isteyen şirkete cevap bile verilmedi

ANKARA–*(Politika)* Ali Demircan Bildiriyor) -İtalyan ENİ şirketi her türlü araştırma Ege denizinde petrol aramak için bundan tiç ay önce Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Türk hükümetine başvurdu. Ancak MC iktidarı şirkete olumlu ya da olumsuz her hangi bir cevap bile vermedi.

ENİ şirketi İtalya'nın en büyük kamu sermayeli Holdingi,Avrupa'nın da sayılı şirketleri arasında bulunan ENİ'nin uğraşı alanı çok çeşitli. Bu uğraşılar otoyol yapımından, petrol araştırma - sına kadar genişliyor.

Ancak ENİ şirketi Ege Denizinde petrol araması ile ilgili olarak Türkiye'ye başvurup cevap alamayınca ilkel bir girişimde bulundu ancak bu da cevapsız kaldı.

Hükümetin petrol arama - lstemelerini cevapsız bırakması Ege sorunu çözümlenmeden Ege denizinde petrol arama konusunda bir girişimde bulunmak istememesi büyük - cel bir girişimde bulundu- ancak bu da cevapsız kaldı.

Hükümetin petrol arama

Adil Özkol
YAZDIKÇA...

Referandum en doğal haktır

DİSK'in 1 Mayıs yürüyüşünde olsun Ecevit'in İskenderun gezisinde olsun, işçilerin taşıdıkları pankartlarda hiç eksik olmayan bir istem vardı :

"Referandum en doğal hakkımızdır."

"Bu hak yasalaştırılmalıdır."

Toplu sözleşmelerde kendilerini temsil edeceksen dikayı özgür oylarıyla kendileri belirlemek istiyorlar işçiler. Bundan daha olağan bir istek olur mu? Şu veya bu bahane ile buna karşı çıkmanın geçerli bir nedeni bulunabilir mi?

Bilindiği gibi sözleşmeyi yapacak sendikanın saptanmasında şimdi geçerli yöntem, Bölge Çalışma Müdürlüklerinin kâğıt üzerinde yaptığı incelemeyle sonucu bildirmesidir.

Çalışma Müdürlükleri "falanca sendika yetkilidir" dedi mi tamam. Gerçi çeşitli yasal itiraz yolları yok değildir ama, bunlar dışarıdan bakıldığında Müdürlüklerindeki kayıtlara dayanarak edinilebildiğinden, yarar sağlama olanakları hemen hiç mevcut değildir.

Kendi ilişkinden sakat olan sistemin üzerine bir de MC yönetiminin partizanlığını ve işçi düşmanlığını ekleyecek olursanız, sarı olmayan sendikaların ve hakkını arayan işçilerin toplu sözleşme dönemlerinde karşılaştıkları büyük güçlükleri kolaylıkla tahmin edebilirsiniz. Birakınız DİSK'li işçilere ve sendikalara hasazlık yapmayı, yerleri bilgilere göre MC yönetimi zaten uydusu durumunda olan Türk-İş'i bile bu silahla tehdit etmekte, "yörüngemden milim ayrılırsan yetkili sendika olarak MİSK'i gösteririm" demektedir.

Bütün bunlar olmasa ve partizan amaçlar dışında yürüse bile şimdiki yöntem sakattır ve değiştirilmesi gerekir.

Kendi çalışma yaşamını doğrudan doğruya ilgilendiren bir seçimi özgür oylarıyla yapma hakkı, işçilere verilmeyecek. "İyi hoş ama oylamalar uzun sürer, belki de kavgalar çıkar" gibi sudan bir bahane ile verilmeyecek.

Kim inanır, kim kanar buna?

CHP İstanbul Milletvekili Engin Ünsal referandum yasalaştırılması için bir yasa önerisi yapmış ve CHP grubu toplumsal içerikli diğer onbir yasa önerisiyle beraber bu önerinin de Meclis lerde ivedilikle görüşülmesi için girişimlerde bulunmuştur. Gerek sağcı partilerin gerekse onların hizmetinde olan Türk-İş yöneticilerinin, bu girişime açıktan karşı çıkmasalar bile engellemek için ellerinden geleni yapacaklarına şüphe yoktur. İşçilere değil yeni haklar sağlamak, onların şimdiki olanaklarını bile pundunu getirip kısmayı düşünen soğcı partilerin durduğu Meclis, çoğunluğundan böyle bir yasa önerisini kesinlikle geçirmeyi beklemek, gerçekçi bir tutum olmaz. Ünsal'ın, bütün illerici kamuoyu tarafından da özleme destek olarak gerçekleştirilmiş işçi sınıfının desteklediği düşmanlarının bir kez daha gözler önüne serilmesi yönünden önem taşıyacaktır.

Murat BELGE

1 Mayıs'ı kutladık

1 Mayıs'ın kutlanması beklediğimizden de güzel oldu. İşçi sınıfı varlığını kendine yaraşır biçimde gösterdi dosta ve düşmana. Son yılların nesnel olarak en önemli, uzun vadede belirleyici olacak bir aşamalayıdı 1976'nın 1 Mayısı.

1 Mayıs 1976, zorunlu olarak 16 Haziran 1970'i düşündürtüyor. Aradan geçen yıllarda işçi sınıfının gerilemediğini, her bakımdan geliştiğini görüyoruz. Teorik olarak bildiğimiz bir şeyi fiilen gerçekleşmiş olduğunu görüyoruz. Toplumun bütün kesimleri içinde işçi sınıfı, politik bilinç bakımından en ileride olan, örgütlenme potansiyeli açısından, disiplinli hareket etme açısından en ileride olan kesim olduğunu hiç bir şüpheye yer bırakmayacak kesinlikle göstermedi. O kadar ki, Ecevit bile, halkı örgütleme görevini işçi sınıfına teslim edecek ölçülerde etkilendi.

16 Haziran, 12 Mart'ı uzaktan belirleyen temel olaydı. Soyut bir devrim sonrası burjuva ve küçük burjuva kesimleri arasında, zaman zaman hayli radikal ölçülere ararak tartışılırken, 16 Haziran'da işçi sınıfının varlığını göstermesi biçimi, "ilerici" cuntaların bakışını tamamen değiştirdi. 16 Haziran karşısında hâkim sınıfların panişi, 12 Mart'ın biçimlenmesinde birincil rolü oynadı. İşçi sınıfı potansiyeli ile küçük burjuva potansiyeli arasındaki ana ayrım da budur zaten. İşçi sınıfının davranışları derinden etkiler ve geri dönülmezce belirler. Ama yüzeye vuran şamataası pek yoktur. Küçük burjuva davranışları ise "kamuoyu" dediğimiz şeyi durmadan meşgul edebilir, ama kendi başına hiç bir şeyi belirleyemez.

1976'nın 1 Mayısı da böyle bir olay olacaktır. Yani, bunu da bir 12 Mart izleyecek anlamında değil elbette; Türkiye'nin politik ortamını çok uzun vadeli sonuçlar verecek biçimde, derinden belirlediği için. Öyle ki, 1 Mayıs 1976'dan önceki Türkiye ile sonraki Türkiye'nin birbirinden hayli farklı olduğuna inanmakla, bazı şeyleri abarttığımı sanmıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanının tavrında büyük bir hızla kendini belli eden değişiklik ilginçtir. İşçi sınıfının Güzelce'nin ölümü karşısındaki onurlu saygısı, sonra da düzenli, kararlı ve muhteşem 1 Mayıs kutlaması, C.H.P.'ye de gerçek muhalefetin yerini ve bileşimini göstermiş olabilir.

Hâkim sınıflar da 1 Mayıs'ı özellikle dikkate alacaklardır. Bazı yazarlarımız, devrimciliğin bir damgası olmuş, bu sözcüğü boşa bir kötü mitinginde de olsa doğrudan doğruya düşünü vurguladılar. Ama hâkim sınıflar bunu ikna edilmek istendiği gibi mi kavrarlar acaba? Aklılı bir burjuva, provokasyona gelmeyen bir işçi sınıfını, provokasyona gelenden daha sakıncalı bulur bana sorarsanız.

Burjuvazinin çeşitli kesimleri Türkiye'de işçi sınıfının yeni niteliğini göz önüne alarak hesabını yapma gereğini duyarken, Faşizm de propagandasında bir dönemsel dönmenin eşiğine geliyor. Şimdiye kadar mücadele yöntemlerini gösteren, âdeta "eşantiyon" değişen M.H.P.'nin başkanı, 1 Mayıs gününün ertesinde, yalnız kendi partisinin bu durumu bastırabileceğini söylemek gereğini duydu.

Ama 1 Mayıs'ın bu şekilde kutlanmasının uzun vadede değişiklik yapacağı en önemli kesin, elbette Sosyalistlerdir. O gün çok değişik görüşlerle mitinge katılan, çoğu adamakıllı genç devrimciler, böyle bir kitle içinde olmaktan bazı önemli sonuçlar çıkarmışlardır sanıyorum. Çünkü 1 Mayıs günü, Sosyalizmin asıl sahibi kendini gösterdi. Bundan sonra da elbette güçlükler olacak, güçlükler göğüslenecek, ama Türkiye'de işçi sınıfı hareketi artık evrensel çizgilerine oturmuştur.

1 Mayıs toplantısı beklenebileceği kadar heyecanlı değildi. Bunu herhangi bir olumsuz anlamda söylemiyorum. Tersine, aklın kasın egemenliğinden ileri geliyordu görünüşteki bu sükunet. Sanırım herkesin ilk düşündüğü, nicelik sorunuydu.Bugünün politik koşullarında kolayca anlaşılabilecek bir eğitim. Kalabalık gerçekten büyüktü. Ayrıca, mitingin yürüyüş biçimi, bunun sadece bir kalabalık olmadığını da gösteriyordu. Böylece, güvenli bir dinginlik duydu herkes. Bu havayı solumak yetiyordu.

Sözlü sloganlar azdı, ayrıca pek yeterli de değillerdi. Ortak bilincin ilerisinde değil, gerisindeydiler. Dolayısıyla, fazla politize edici nitelikleri yoktu. Hükümet protesto edildi, bununla yetinildi. Böyle olması belki de doğaldı, çünkü şu anda, işçi sınıfının varolan potansiyelini, bu işin bütün gereklerini yerine getirerek politik düzeyde temsil edecek bir örgüt yok. Ama özellikle yazılı pankartlarda gördüğümüz sloganlar, bu politik boşluğun bütün önemine rağmen, işçi sınıfının bilinçlenme düzeyinde giderilmesi güç bir eksiklik yaratmadığını —şimdilik— gösteriyordu. Her çeşit slogan-yazılmışı pankartlara. Defansif sloganlar olduğu gibi ofansif sloganlar da vardı. Ekonomik taleplere gerekli yer verildiği gibi, önemli politik talepler de dile getirilmişti. Özellikle, bir bakıma sloganların ayarını belirleyen pankartları belirtmek istiyorum. Bu pankartta yazılı olan üç kelimede, işçi sınıfının en özlü ve en uzun vadeli programı dile gelmişti: "Öğreneceğiz, çünkü yöneteceğiz".

OKUYUCUDAN YANKILAR

MEMUR İÇİN EMEKLİ OLMAK SUÇ VE CEZA MIDIR?

Ben Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü emrinde muhtelif memuriyetlerde 34 yıl 9 ay 27 gün fiili hizmetten sonra kendi arzu ve isteğimle 3.3.1972 yılında emekli oldum. Bu hizmetlerimin 20 yılı murakabe 10 yılda müfettişlik hizmetlerine de geçmiştir. TBMM'nin 1.3.1970 tarihindeki çıkarmış olduğu personel kanununun bir maddesinde de bu tarihten itibaren emekliye sevkedilen ve isteğiyle emekli olan memurlar gibi müfettiş arkadaşlara da çalışanlara da aynen faydaların hükmü mevcut olduğu için memur lehine çıkarılmış olan kanunlardan emeklilerin de faydalandırılması halde her nedense bu kanunlar çıkarılmış olan 12 nolu kararname — nin 1897 sayılı kanunla değişik 57 sayılı Devlet Memurları kanununun 36. maddesinin Abendinin II. fıkrahükmü'ile 1.3.1971 den evvel müfettiş ünvanını almış olanlara yani intibaklarda yapılırken birer derece eklenerek intibakları yapılır hükmü mevcut iken Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü uygulamaya geçmeden her nedense 27.6.1975 gün ve 8180-24006 sayılı yazıları ile Personel Dairesi Genel Müdürlüğüne durumu intikal ettirmiş oranın komisyonunca da uzun uzun incelemelerden sonra maddenin aynen uygulanmasını önörmüş, tatbiki içinde 24.9.1975 gün ve 11.330/2160 15392 sayı ve 20.10.1975 gün 11.5.3237 cevabi yazılarını yazmışlardır.

bu yazışmadan sonra D.D Yolları Genel Müdürlüğü de 7.11.1975 tarihinde bütün teşkilâtına gereken emri yazarak 1.3.1971 tarihinden evvel müfettiş ünvanını almış bulunan memurlarının intibakları yapılırken birer derece verilerek intibaklarını soğlamıştır. Ek olarakta sadece intibakları düzeltilen müfettişlere 12 nolu kararnenin aynen tatbiki için kararnenin çıkış tarihi baz alınarak bu kararnenin çıkış tarihi baz alınarak bu kararnenin çıkış tarihi baz alınarak bu

Bir sanat olayı genellikle iki ana öğenin bir araya gelmesi sonucu tamamlanır: Yaratıcı çalışmasıyla sanat ürününü ortaya çıkaran sanatçı ve bu ürünü sanat gereksinmesini karşılamak için olgılayan, bir anlamda tüketen sanat alıcısı. Sanat yapıtını üretenle tüketen arasında karşılıklı bir etkilenme, bir alış-veriş söz konusudur. İki yönlü olan bu etkileşim ve birbirini değiştirme diyalektik bir bütünlük taşır.

Bu yargıdan yola çıkarsak sanatçının her zaman alıcısını düşündüğü ince hesaplar sonunda yarattı çabasını sürdürdüğü sonucuna varmak doğru değildir. Sanatçı, içinde bulunduğu düzenin koşullaması ile bağımlı olarak özgürdür bir başkuma. Kendi için, kendi-ni bütünlemek, var etmek için yaratmağını bile söyleyebiliriz. Ancak yapıtını kamu önüne çıkardıktan sonra onun üzerindeki egemenliğini yitirmiş olur. Yapıt kendi başına toplumla, toplumda kendine ilgi gösteren -lerle ilişkisini kurar ve değiştirme işlevini üstlenir. Sanatçının toplumu değiştirme gücü bu noktada başlamıştır artık.

Sanatçı ise ne denli özgün olursa olsun, kendini toplu -mun dışına ne denli çıkarmak isterse istesin (ki bu isteği tartışılabilir, suçlanabilir bile) gene de toplumdan bütünüyle bağımsız değildir. İçinde yaşadığı toplumla belli bir oranda uyuşma sağlamış da olsa, topluma tümüyle aykırı da düşse o toplumun ürünüdür. Kişiliğinin yarısı çabasının değişimi, toplumun izlerini, etkilerini taşır. Dolayısıyla sanatçıyla sanat alıcısı arasındaki ilişki kendiliğinden gerçekleşen ve belli bir kuralmasayı gerektirmeyen ilişkidir. Sanatçı ile de belli bir görüşün sadımı olmak zorunda bırakılmaz da kendiliğinden yaptığı seçimle bir görüşün yanında yer alır, o görüşün kavgasına katılır. Çelişmeli toplumlarda yapılan hiçbir çaba - lışma çeşitlerinin dışında kalamayacağına göre sanatçı da ya doğrudan doğruya ya da ürünüyle bir yanı seçmiş olur. Bu bakımdan sanatçının tarafsızlığı savı eğer korkunç bir bil - gisizlikten kaynaklanmıyorsa, daha da korkunç olan bir al - datmacaya dönüşür.

YARININ SEYİRCİSİYLE DÜNÜN TİYATROCUSU ELBETTE ÇELİŞİR

Toplumsal yapı içinde böylesine bir yer alan sanat ya - pıtının değiştirme gücü sanat alıcısının da sanatçıyı ve do - laylı olarak sanat yapıtını değiştirme etkisi bütün sanat dalları için geçerli olan bir gerçekliktir. Ancak burada tiyatro bu karşılıklı değişimi somutlayan bir sanat dalı olarak çıkar karşımıza. Tiyatro olayında değişme-değiştirme olgusu iki ana süreçte gerçekleşir üstelik. Her tiyatro olayında (bir o - yunun her oynanışında) insanlık insan doğrudan doğruya karşılaşır. Sahneyle seyirci sıraları arasında sürekli bir etkile - şim, karşılıklı bir diyalog vardır. Sahneden gelen sesli ve gö rülen etkiye seyircinin kimi zaman duyulan ve görülen kimi zaman da görülüp duyulmadığı halde oyuncuların çok iyi algılacakları bir tepki gelir. Bu tepkiyle oyuncu hemen o anda değişir, oyununu ister istemez değiştirir. Karşı tepkisini verir yani. Ve bu böylece bütün oyun süresince yinelenir.

Buna tiyatro olayındaki anlık etkileşim diyebiliriz. Se - yirci ile oyuncu arasında gerçekleşen ve belli bir kuralmasayı gerektirmeyen ilişkidir. Sanatçı ile de belli bir görüşün sadımı olmak zorunda bırakılmaz da kendiliğinden yaptığı seçimle bir görüşün yanında yer alır, o görüşün kavgasına katılır. Çelişmeli toplumlarda yapılan hiçbir ça - lışma çeşitlerinin dışında kalamayacağına göre sanatçı da ya doğrudan doğruya ya da ürünüyle bir yanı seçmiş olur. Bu bakımdan sanatçının tarafsızlığı savı eğer korkunç bir bilgisizlikten kaynaklanmıyorsa, daha da korkunç olan bir aldatmacaya dönüşür.

Tiyatroyu ve tiyatro seyircisinin etkinliğini böylece saptadıktan sonra yurdumuzdaki devrimci tiyatro sorununa yöneltilirse ancak. Çünkü sinede değin tiyatro alanında bir yığın yanılma ve yanılmaz yaşanmış, kavramlar alt-üst edilmiş, soruna temelden yaklaşım kimi zaman bilinçli olarak kimi zaman da bilinçsizce önlenmiştir. Sorunlar ana sorundan so - yutlanmıştır. Toplumun yaşadığı temel çelişme içinde ele a - linmamıştır tiyatromuzun sorunları. Toplumun sınıfsal çözümlemesi yapılmadan tiyatro sorununa yapay çözümler öneril - miştir.

Tiyatro seyircisinin tamamına "halk"deme alışkanlığıyla başlayan yanlışma çabaları, ulusal tiyatromuza dünya tiyatrosu içinde yer sağlama eneğine değin çeşitli sapmalar gös - termiştir. Bu anlayış içinde, büyük kentlerin egemen çevre - lerinden oluşan sınıflar karmaşası bir seyirci kesimine seslenen ve bütün emeğin ana çelişmeli gözlerden saklamak olan uyutucu tiyatro çalışmalarının sorumlusun, "halk tiyatrosu" yapıtlarının rahatça ileri sürebilmişlerdir. Tiyatromu - zun dünya tiyatrosu içinde kendine bir yer edinememiş olmasını dert edinen başka bir görüş de bütün "ulus" adına ortaya çıkmış, öz kaynaklarımıza eğilmek gibi ilk ağızda doğru gibi görünen bir yol önermiştir. Ulusal sanat ve kültür bir - kimimizden yararlanmak elbette genelde olduğu gibi tiyat - ro alanında da doğrudur. Ne var ki bu değerler ne adına ve kimin için kullanılacaktır? Amaç kendine özgü kişiliği olan bir Türk tiyatrosu yaratmak gibi burjuva ulusallığına daya - nınca aldatmaca olmaktan öteye geçemez. Çelişmelerle dolu bir toplumda sanat da önce ona ve ikincil çelişmeleri yansıtacak, bu çelişmelerin çözümlenmesi doğrultusunda işlev yüklenecektir. Biçim ve estetik sorunlar gerek zaman gerekse sıra bakımından çok sonraki sorunlardır.

Gündüzde tiyatromuzun ilk sorunu da bütün toplumsal birimler gibi, toplumsal çelişkilerimizi doğru çözümleyip bu çe - lişmelerin ileriye dönük, çağdaş ve bilimsel verilerle çözül - meleri için işlev yüklenmektir. Gene yukarda dediğimiz gibi bu işlevi tiyatro ister istemez yüklenecektir. Tiyatrocu bu işlevi yükleni-p yüklenmemekte özgürdür. İsteyen yaptığı öz - gür seçim sonunda ileriye dönük çabaya katılan tiyatrocu, yanının seyircisini oluşturacak eksikçi kesimle birlikte yeni bir tiyatronun yaratılması için katkıda bulunur.

Gerçekten de böyle tiyatrocu-larımız kurtukları toplu - luklarla çabalarını sürdürmektedir.

Günümüzde tiyatromuzun ileriye dönük sorunları bu ti - yatrocuların oluşturduğu kaynaklanmaktadır. Bu tür tiyatrolar nasıl daha etkin olabilecekleri-ni araştırmaktadırlar. Seçimlerini, gittikçe tükenen, kendi çelişmeleri içinde eriyip giden eski - ye dönük seyirci doğrultusunda yapan tiyatrocu-larımız ise dev gibi büyüyen sorunlar arasında boğuluyor bugün. Eski ürünlerinin neden seyirci toplamaya yetmediğini bir türlü anla - yamadan yapay, uydurma nedenlerle kendi-lerini avutuyorlar. Yaşamın pahalı olmasından televizyonun seyirci çekmesine değin uzanan bahaneler onları bir süre teselli etse bile,bi - limsel gerçek saklanamayacak denli ortadadır: Toplumsal gelişmenin gerisinde kalan toplum birimi yakalanacaktır. Boşlu ol dukları dünya görüşü ise, her şeyden önce değişimi zorlayacak denli tutucu-luklarını görmelerini engellemektedir. Onlar oflaya puflaya yaşamlarını sürdürmeye çalışacaklar, ile - ri devrimci tiyatrolar ise şimdilik güç gibi görünen sorun - ları yarının seyircisi ile birlikte diyalektik bütünlük içinde günden güne çözecekler-dir. Ve toplumsal çözümlerle birlikte gelecekte tiyatrocunun sorunlarının-üçüncülenmesi. Toplumun attığı her ileri adım tiyatromuza yansıyacak. tiyatroda görülen gelişim toplumda ileriye dönük birikim yaratacaktır. Ve bu bize bağlı olmayan nesnel bir gerçekliktir.

GÜNAY AKARSU

AZİZ NESİN — böyle gelmiş böyle gitmez — 2.BÖLÜM

BABAM KENTLİLERİN YOL VERGİSİ ÖDEMEDİĞİNİ SÖYLEDİ

Haftada bir gün tatlı verilirdi. Daha çok lokma tatlısı verliyordu. Ben anımsamıyorum ama, Mehmet Karahanmaoğlu'nun söylediğine göre, tatlı verildiği günler,

– Bugün, hergünkünden daha çok çalışmak zorundayım, tatlıyı hakketmeliyim ! demi - şim.

Bu sözümü anımsamıyorum, ama hiç de bana aykırı düşmeyecek bir söz. Lisedeyken, buna benzer bir davranışımı, arkadaşım söyleyince anımsadım. Lisede yemeklerimiz dü - zelmişti, bol bol tatlı verilirdi. O gün yeterince çalışmadımsa, başarılı olamadımsa öğle yemeğinde ona tatlıyı yemeyerek, kendikendimi cezalandırırdım.

Bu belirtilere bakılırsa, o büyük tatlıda bendeki değişim birdenbire olmuş sayılamaz.

Bir gazetede okumuştum : Yol vergisini ödemeyen köylüleri, devlet zorla yol yapımında çalıştırıyormuş. Köylü, ya yol parası denilen yılda 6 lira olan yol vergisini ödeyecek, ya da 6 – 12 gün yol yapımında çalışacak. Genellikle yol yapımıyla köylünün harman işleri aynı zamana denk düştüğünden, yol vergisini ödeyecek parası olmayan köylü, yol yapımından kaçıyor. O zaman candarma bunları yakalayıp, zorla, döverek, çalıştırılacakları yol - lara götürüyor.

İnanamamıştım bu gazete yazısına, ya yazıydı, belki de bir gazete haberi, ya da röportajdı. Benim için, yazıları bu olay inanılacak gibi değildi. Çünkü ben, o yaşlarda, beni yatılı okuldo okutanın, yedirip içirip besleyenin, giydirip kuşandıranın, aydan aya da yüz - elli kuruş cep harçlığı verenin hep hükümet olduğunu sanıyordum. Hükümet, bizim hükümetimizdi, çok iyi bir hükümetti. Ben hükümetten yanaydım. Nasıl olurdu da bizim iyi ve saygın hükümetimiz, yol vergisini ödeyecek parası olmayan yoksul köylüyü, zorla, candarma , dipçiği altında yol yapımında çalıştırır !

Babamin yol vergisi ödediğini de bilmiyordum. Vermiş olsaydı bilmem gerekirdi. Baba - ma sordum bunu. Kentlilerin yol vergisi ödemediklerini söyledi. Başkalarına da sordum. Kentin yollarını belediyeler ve devlet yaptırıyordu. Öyleyse, köylü olmak başlıbaşına suçlu olmak demekti. O günden sonra bu konu daha çok ilgimi çekti. Gazetelerde bu konuya i liş - kin başka haberler, yazılar da okudun. Davutpaşa Ortaokulundayken Ş.Cemal Nadir'in karikatürleri için Akşam Gazetesini, ben de salt değişiklik olsun diye Ratip Tahir'in (Burak) karikatürleri çıkıyor diye Milliyet gazetesini alırdım. Ama gazete yazısı okumuyaa, bu yol vergisi olayından sonra ilgi duymaya başlamıştım.

Kutsal bildiğim hükümetin saygınlığına karşı ilk kuşkularını böyle başlamıştı. Yol vergi - sini ödeyecek parası yok diye candarma dipçiği,dayak zoruyla yoksul köylüye yol yaptırtan, kentliye ayrallık tanıyan bir hükümet nasıl halkçı olabilirdi ? Bu, ne büyük bir haksızlıktı !.

Sonra, sonra altı çocuğu olanların yol vergisinden kurtulduklarını öğrenmiştim. Ga - zetelerin yazdığına göre, köylü yol vergisinden (angaryasından) kurtulmak için boyuna ço - cuk yapıyordu. Çocuğun bakımı güderi, yol parasından ağır gelmiyordu.

Bir uyanışın başlangıcındaydım. İlk kez, beni yatılı okuldar okutanın, karnımı doyura - nın, beni giyindirip kuşatanın hükümet de gil, halk olduğunu düşündüm. Yalnız bizleri değil hükümeti de, yoksul köylüsünü candarma dayağı zoruyla angaryaya sokan hükümeti de bes - leyenin, yaşatanın yine bu halk olduğunu düşündüm. Öyleyse ben kime borçluydum ? Hükümete değil ! Bacanın halkımıydı. Yediğim her lokmayı, bunu bana sağlayan halkıma öde - mek zorundaydım.

YOL YÜKÜMLÜLÜĞÜ YASASI

Cumhuriyet yönetiminin, köylü kökünüze yüklediği bu yol yükümlülüğü hakaza lığının ne olduğunu, ben çok yıllar sonra araştırıp öğrenmek-te-yim. Cumhuriyetin ilk döneml tarihimizi, bu dönemin toplumsal yapısını, sosyolojisini inceleyecek olanlara, 19 Ocak 1925 tarihli "Yol Mükellefiyeti Kanunu"nu kesinlikle bilmeleri gerektiği kanusındayım. Cumhuri - yetin kuruluşundan iki yıl sonra yapılan ve "Köylü Efendimizdir !" denilen bir dönemde yo - rulükte olan bu yol yükümlülüğü yasası, halka yasa yoluyla yapılan haksızlıktır. Haksızlı - ğın en ağırı da, yasalar çiğnenerek yapılan da ğıl, yasalara uyulara k yapı - lamadır ; hem haksızlık, hem de yasal olamadır. Bu yasal yükümlülüğün angarya olduğunu"an - garyanın da insanlık dışı ve yasak olduğunu bu yasanın yapılışından yirmi yıl sonra, ikinci Dünya Savaşı sonrasında, Türk hükümetinin de imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Bildirisiyle öğrenecektik.

Sözkonusu yasanın birinci maddesi şöyledir:

"Türkiye'de yaşayan bütün erkek nüfus 18 yaşından 60 yaşına dek yol yükümlülüğü altındadır."

Yasanın ikinci maddesi şöyle buyurur : "yol yükümlülüğü, yılda 6 günden az, 12 günden çok olmamak üzere İl Genel Meclislerince her yıl belirlenecek süre içinde ortalama gücü olan bir işçinin göreceği iştir."

Yasanın 4. maddesine göre, köylü, köyünden sekiz saatlik uzaklıktaki yollarda çalıştırılıyor, ama Genel Meclis karar veriırse 8 saatten uzak yollarda da çalışmaya gönderiliyordu.

Yol yükümlülüğü para olarak da ödenebilir. Bu yasanın 15. maddesi çok korkunçtur ; yol parasını ödeyemeyen yoksul köylünün, neden jandarma zoruyla yollarda çalıştırıldığını a - çıklamaktadır. 15.maddeye göre bir köyün muhtarı, toplaması gereken yol parasının yarısını toplayabilmişse, topladığı paranın yüzde ikisi kendisine ikramiye olarak verilir. Toplayaca - ğı yol parasının yüzde yetmişbeşini toplamak başarısını gösterebilmişse muhtar topladığı pa - ranın yüzde üçünü, daha da çok toplayabilmişse yüzde beşini ikramiye olarak alır. Bu koyu - nu koyunun kurdu yapmaktır. Bu durumda elbette köy muhtarı, kendi çıkarını gözetmek du - rup dururken para kazanmak için, yüzde ikileri, yüzde üçleri, yüzde beşleri hem de yasa yoluyla cebine indirmek için, yol paralarını vermeye köylüyü zorlayacak, kendi köylüsünü , yine köylü olan jandarmayla, yol angaryasına göndermekle korkutacaktır.

Bu yasanın 17. maddesi, yol parasını veremeyenlerin, "zorla ve gerekirse candarma gö - zetimi altında çalıştırılacağı"nı buyurmaktadır.

İŞSEYE GEÇİŞ

Yol yükümlülüğü Yasasını bilmiyordum. Ama yıldo 6 lira olan yol vergisini ödeyemediği için yoksul köylüme candarma zoru altında köyünden iki – üç gün uzaklıktaki yerlerde yol yaptırıldığını gazetelerden okuyup öğrenmiştim. Bu haksızlık, bende bir saplantı düünceydi.

Ben okulda rahatta ve güvendeydim, yeni giysilerim , ayakkabım, kitaplarım, herşeyim vardı. Karnım doyuyordu, Kışın sıcaktaydım. Ama bütün bunlar, bana ve arkadaşlarıma, 6 lira yol vergisini ödeyemedikleri için dövülerek yol yapımında çalıştırılan yoksul insanların alınteriyle, emeğiyle soğlanıyordu. Onların yiyemediklerini, bana yediriyorlardı. O zamana dek hep kutsadığım, saygı duyduğum hükümetin yaptığı bu haksızlığı sezmekten çok tedirgindim. Tatil sona erdiğinde, hem işte bu tedirgin düşüncelerin sonucu olarak, hal - kıma olan borcumu ödemek konanyla Kuleli Askeri Üsesi'ne gelmiş, dokuzuncu sınıfta öğre - nime başlamıştım. Hergün bu borcun, nasıl ödenemez bir borç olduğunu anlıyordum. Lise öğ - rencisiyidim ve artık çok başka bir insandım.

SON

1 Mayıs sergileri

DİŞKİN ! Mayısla ilgili o - larak İstanbul Belediye Sanayi Galerisinde düzenlediği grafik sergisinde, birçok ünlü grafikçi, ressam, fotoğrafçı ve karikatürcü yer alıyor. İşçi sınıfının mücadele, dayanışma ve birliğini konu alan sergide, ilerici sanatın seçkin örnekleri verilmiş.

Karikatürcüler Derneği ise, 1 Mayıs gününü, Tepebaşı'ndaki Karikatür Müzesinde açtığı sergiyle kutladı. Üyelerin en yeni yapıtlarının yer aldığı sergi,15 mayısa kadar izlenebilecek.

Türkiye İşçi Partisi'nin 1 mayıs gecesinde sunulan "Se - lam İşçi Sınıfına" adlı,gündüzya pılan büyük işçi yürüyüşünden fotoğrafların da kapsayan fotoğraf sergisi ve işçi sınıfının mücadelesini konu alan karikatür sergisi ,geceye katılanlarca ilgiyle izlendi.

●

AKADEMİ KİTABEVİ'NİN İMZA KAMPANYASI DEVAM EDİYOR

Nişantaşı'ndaki Akademi Kitabevi'nde tanınmış yazar ve sanatçılarımız için düzenlenen imza günlerine devam edilmektedir.

Akademi Kitabevi'nin ma - yıs ve haziran ayılarına ilişkin imza günleri programı şöyledir: 6 mayıs Adalet Ağaoğlu, 7 ma - yıs Ruhi Su, 10 mayıs Vedat Türkali ve Aslı Erdoğan, 13 mayıs Tahsin Yücel, 17 mayıs Turhan Selçuk, 21 mayıs Sezer Tansuğ, 24 mayıs A. Kadir, 31 mayıs Asım Bezirci ,3 haz - ran Azra Erhat ve 7 haziran Nihat Behram.

Ayrıca 20 mayıs, Salt Faik Hikâye Ödülü'nü kazanan şa - natçı için imza günü olarak saptandı.

KARAGÖZ ŞEHİR TİYATROLARINDAN

KAPI DIŞARI EDİLDİ

■ Recep BİLGİNER

Oyuncular, yönetmenler, stüdyo ve set işçilerinden oluşan Türk sineması emekçileri ,8 mayıs cumartesi günü saat 9.30 da Dünya Sineması'nda toplanarak, Türk sinemasının çeşitli sorunlarını tartışacak ve örgütlenme çalışmalarına başlayacaklar.

Lütfü Ö. Akad, Atıf Yılmaz, Vedat Türkali ve Hakan Balo - mir'in de içinde bulunduğu,bu düzenleme kurulunun yaptığı açıklamaya göre, güncelliği iyice artan sansür konusu, kalitesi ilmfilmlerin yapımında karşıla - şılan güçlükler ve bunun emekçileri içine alan bir sendika kurulması gibi sorunlar toplantıda gündeme getirilecek. Ayrıca , tüm yönetmen,oyuncu ve kameramanlarla diğer emekçilerin örgütlenmesi sorunu da tartışılacak. Bu sorunların yanısıra,ek bir gazetenin çıkarılması da, toplantının gündeminde bulunuyor.

Turkan Şoray, Fatma Girik gibi ünlü sinema oyuncuları toplantıya katılacakları bildirdiler. Tutuklu bulunan Yılmaz Güney'e ise ,Türk sinemasındaki bu yeni hareketi desteklemesi için çağrıda bulunuldu.

Sinema emekçilerinin 1 Mayıs Büyük İşçi Yürüyüşü'ne katılmaları da,bu yeni hareketin bir parçası olarak yorumlanıyor.

(Dünden devam)

Bir yandan, Türk tiyatrosu - nun,geleneksel gösteri türle - rinin kurtulması gerektiği id - dıaları sürüp giderken, öte yandan, hem ülkemizde hem de dış ülkelerde başarılı gösterilen yapmış , iki, Kukla ve Karagöz sanatçısına gereken ilgi gösterilmiyor. Ama, yabancılar, bizden daha çok ilgileniyorlar, daha çok takdir ediyorlar bu iki sanatçıyı.

BİR TEŞEKKÜR

İşte bazı örnekler : İtalyan Kültür Heyeti Başkanı, 24 Mart 1976 tarihli mektubunda şöyle diyor : Tiyatro salonumuzda oynattığınız ilginç Karagöz gösterisi için, gerek İstanbul İtal - yan Kültür merkezi, gerek ödül adıma, candan teşekkür ederim.

Oyunlar, özellikle çocukların salonu doldurduğu öğleden sonraki gösteride sunulan oyun, büyük ilgi topladılar. Sözler, Karagözün ünlü kişilerini per - sonalarını Karagözü kendilerine mal etmeye kalkışmaları karşısında, fevkalı bozarsız da, bu işi, kendi ülkemizde yaptıklarına hiçbir yardım etmeyiz, üstelik köstekle - riz onları ve bu köstekleme, a - sıl ilgilenmesi gereken sanat çevrelerinden, o çevreleri bes - leyen kuruluşlardan gelir.

YABANCILAR VE BİZ

Karagöz gibi, katkısız bir Türk gösteri sanatı olan bir sa - nat dalının değerini, yabancı - lar bizden daha iyi bilir. Biz , ancak bu tür işlerin dedi-kodu - sunu yaparız. Herşeyimiz lâfta kalır.

Şehir Tiyatroları, bir yan - dan Kahvelerde Tiyatro, ya da Orta Oyunu, Meddah gibi gös - terilerle, gösteri sanatının halkın ayağına götürmek iddiasında ol - duğuna göre, ayağına kadar ge - len Karagöz ekibini,kapı dışarı etmek yerine, bünyesine alması gerekir.

ALMAN GAZETELERİ

Gene, bir Karagöz temsili nedeniyle, Avusturya Başkonso - losu, Tacettin Diker'e mektup - la teşekkür ediyor ve gösteriniz Büyük Türk tiyatro geleneğinin en mühim bir görüntüsünü tanımak fırsatını verdi diye de ek - liyor.

Geçen yılki ,Almanya tur - nesi nedeniyle, Alman gazete - lerinin Karagöz gösterileri hak - kında çok övgülü yazılar yayın - ladığı Tacettin Diker ve arka - daşı Orhan Kurt, şimdi, yeniden, kendi ülkelerinde, kendi ülke - lerinin halkına ve çocuklarına Karagöz ve Kukla gösterilerini sunmak için çırpınıyorlar.

YUNANLILARA KIZARIZ DA

Ne garip, kendi öz değer - lerimize, başkaları bizden önce sahip çıkar. Örneğin, Yunanlı -

ŞAİRİN DONATIMI

Cemal SÜREYA

Valéry'nin roman okumadığını söyler - ler. Zaman kaybı olarak görürmüş roman okumayı. Daha çok anlar diyetisebilmiş ; onu, şiirsel donatımını gerçekleştirirken en çok başvurduğu şey anı ile toplan okumakmış. Julien Benda'nın da roman okuma - yı sevmediği bir yerden aklımda kalmış . Boyuna bilimsel yapıtlar okurmuş. Julien Benda'yı anlamak yine de olanaklı. Julien - de sonuda bir bilim adamı o. Ama koca Valéry'nin hiç roman okumadığı nasıl düşünülebilir mi? Herhal, romancı sanatını iz - lemediğini, sıkı bir roman okuru olmadı - ğını belirtmek için söyleniyor bu söz. Ya da büyük tutkuyla anılara sarılışının ne - denleri anlatılmak istenıyor. Her yazarın böyle başlandığı türler vardır. Ahmed Arif de romana yaklaşmaz pek. Ama ondaki ro - man okumamak anlamında değil . Roman yazmanın bir türlü ekli erdiremiyor Ah - med Arif : "Roman yazmak hammallıktır" diyor. Oğuz Atay da, ilk romanı yayımlan - dığı sıralarda, kendisiyle yapılmış bir ko - nuşmada bizim edebiyatımızda romancı - lardan çok şairleri ilgiliyu bulduğunu söy - lemişti.

Bizim kışak şairlerine baktığım zaman şunu görüyorum : Resim sanatını yakından izlemişler ; müzikle hiç de ilçil dışı ola - mamışlar ,romancı ortada kalmış ; deneme - le beslenmek istemişler (bu alanda da hep Montaigne çıkmış karşılarına) ; şiyasel ve toplumbilimsel yapıtlara orta yaş sularında dalmışlar ; sinemayı sevmişler , ama daha çok roman olarak görmüşler bu sanatı ; eski Çinanlı yapıtlarına karşı za - man zaman tutkuları olmuş, ama onları da çoğunca birer antika olarak görmüşler. Yon - tu sanatına karşı bilinçsiz ve köksüz bir sevgi, bir tanısma beslemişler . Tiyatroya pek yaklaşmamışlar (Oyna 1940 kuşağı şair - leri tiyatroyu sevmişler, hatta ona koşul - lanmışlardır). 1940 kuşağında bir ansiklo - pedi tutkunluğu, biraz da ondan gelen bir bilgi dağınıklığı var. 1950 kuşağı şairleri ise daha çok tek tek kitaplara bağlanmış - lar. Ayrıntı egemenliği gibi, uzmanlaşma gibi görünmesine karşın, bunun onlarda , düşünce planında, daha büyük bir dağı - nıklığa yol açtığı kanısındayım. Donatım ve avadanlıklar şaire göre değişiyor. Ku - şaşa göre de değişiyor. Önemli bu.1950 ku - şağı edebiyatından siyasaya çok köprü ata - madı. 1960 kuşağı da siyasadan edebiya - ta köprü atmada zorluk çekiyor.

Avadanlık dedim.Mayakovski'nin, şair - nin avadanlıklarını anlatan"Şiir Nasıl Ya - zılır?" başlıklı bir yazısı vardır.Şiirin ra - conundan söz eder.

Kuralları var mı bu işin? Mayakovski'ye göre var. Ama bunlar yalnızca başlama dede yaşatmakla , gerçekten, fevkalı bozarsız da, bu işi, kendi ülkemizde yapıklarına hiçbir yar - dım etmeyiz, üstelik köstekle - riz onları ve bu köstekleme, a - sıl ilgilenmesi gereken sanat çevrelerinden, o çevreleri bes - leyen kuruluşlardan gelir.

YABANCILAR VE BİZ

Karagöz gibi, katkısız bir Türk gösteri sanatı olan bir sa - nat dalının değerini, yabancı - lar bizden daha iyi bilir. Biz , ancak bu tür işlerin dedi-kodu - sunu yaparız. Herşeyimiz lâfta kalır.

Şehir Tiyatroları, bir yan - dan Kahvelerde Tiyatro, ya da Orta Oyunu, Meddah gibi gös - terilerle, gösteri sanatının halkın ayağına götürmek iddiasında ol - duğuna göre, ayağına kadar ge - len Karagöz ekibini,kapı dışarı etmek yerine, bünyesine alması gerekir.

Tedhiş Örgütlerinin nükleer silah yapacak teknolojiye sahip olduğu bildirildi

LONDRA – Dünyanın çeşitli yerlerinde eylem sür - düren tedhiş örgütlerinin gü - nümüzde artık atom bombası yapabilecek" teknik bilgile - re"sahip oldukları ve "fazla para bile harcamadan" bunu gerçekleştirebilecekleri ileri sürüldü.

New Jersey Üniversi - tesi Ceza Profesörlerinden John Wolf'un İngiltere' de yayınlanan polis dergisinde özetle, "tedhiş örgütleri po - litik amaçlarını gerçekleşti - rebilmek için her türlü yola başvurabilirler. Örneğin, reaktörlerde daha önce kul - lanılan nükleer yakıttan kü - çük miktarlarda çalabilirler. ya da Hiroşima'yı yerle bir e - denin iki katı gücünde nük - leer bomba yapmaları işten bile değildir. "dedi.

Yazıda tedhiş örgütle - rinin 2-2, 5 kilduk kullanıl - mış nükleer yakıtıyla 100 , 000 ton ile iki milyon ton "TNT" gücünde bir nükleer bomba yapabilecekleri de i - leri sürülmekte. (THA)

ESKİ SAVUNMA BAKANI SCHLESİNGER AMERİKA'NIN İSRAİL SİYASETİNİ ELEŞTİRDİ

WASHİNGTON – Birleşik Amerika'nın Eski Savunma Ba - kanı James Schlesinger, Ame - rikan hükümetinin İsrail'e karşı izlediği siyaseti şiddetle eleş - tirdi . Schlesinger , Birleşik Ame - rika'nın İsrail'e, bundan birkaç yıl önce Güney Vietnam'a uy - guladığı siyaseti uygulduğunu i - leri sürdü.

Amerika'nın Eski Savunma Bakanı, Amerikan–İsrail konsa - tesinin yıllık konferansındaki ko nuşmasında şöyle dedi :

"Amerikan hükümeti, Yakın doğu'daki barış görüşmeleri - nin ağır yürümesindeki sorum - luluğu İsrail'in üzerine yıkmak istemektedir. Barış anlaşmasının dan yana olan tek ülkeyi, Ya - kındoğu'da bir çözüme vard - masını engellemek istemekle suçlamak, yersizdir, hatta tehli - kelidir.

ABD,ÇEKİNGEN DAVRANMAMALI

Birleşik Amerika, daha önce Güney Vietnam'a karşı yaptığı gibi, İsrail'i desteklemekte de çekingen davranırsa,Amerika' - nın müttefikleri Washington'a bes ledikleri tüm güveni yitire - ceklerdir. "

Bilindiği gibi James Sch - lesinger, savunma bütçesi konu - sunda Başkan Ford'la anlaşmaz - lığa düştüğünden geçen Kasım ayında Savunma Bakanlığı gö - revinden istifa etmiştir.

MUHALEEFET LİDERİ «ALTIN JOKER» ÖDÜLÜ ALDI

İngiliz Muhafazakâr Parti lideri Margaret Thatcher, Londra'daki kari-katürcü - ler kulübüne yaptığı ziyarette, kendisine hediye edilen bir 'kari-katüri ile gö - rülüyor. Londralı 'kari-katürciler Margaret Thatcher'ı yılın en şaha - lı politi-kacısı seçti-kten sonra 'kendisine bir de "Altın Joker" ödülü verdiler. Mar - garet Thatcher, bu ödülü alma-dan 'cıvanç duydu-ğunu, espriit bir 'konuşmayla an - latta daha sonra.

REAGAN ÜÇ EYALETTE YAPILAN ÖN SEÇİMLERDE FORD'U YENDİ

WASHİNGTON – İndia - na, Georgia ve Alabama eya - letlerinde Salı günü yapılan ön - seçimlerde Başkan Ford rakibi Ronald Reagan karşısında önemli kayıplara uğradı. Üç eyalet - te de Cumhuriyetçi Parti üyele - ri partilerinin başkanlık adaylığına eski California Valisi ve Hollywood aktörü Ronald Rea - gan'ı fiiliyi gördüklerini oyları ile belirtiler.

Georgia ve İndiana eya - letlerinde Demokrat Partililer ise büyük bir çoğunluklu Jimmy Carter'e oy vererek bu politi - kacının başkan adaylığı şansını pekiştirdiler.

Cumhuriyetçi Partinin baş - kanlık adayının kim olacağı Ha - ziran ayında Kansas'da yapıla - cak parti toplantısında kesin - likle kararlaştırılacak, Ameri - ka'da her iki partinin de eya - letlerde yaptıkları ön seçimler bir nabız yoklaması niteliğini taşımakta.

Reagan'ın son üç günde ön - seçim yapılan dört eyalette Ford dan daha çok oy alması Kansas'ta yapılacak parti kongresinde kendisine oy vererek delegele - rin sayısının Ford'un delegele - rinin üzerine çıkartır. Bununla birlikte Ford'un şimdiye kadar önseçimlere katılmayan çok sa - yıda delegesinin bulunduğu de belirtilmekte.

Gelecek hafta muhafaza - kar Batı Virginia ve Nebraska eyaletlerinde yapılacak önse - çimleri de Reagan'ın olması beklenmekte.

Yapılan son önseçimler De - mokrat Partide başkan adaylığı konusunda çekişmeleri azaltır - ken, Cumhuriyetçi Partide de - Ford'la Reagan arasındaki yarı - şı kızıştırdı.

Demokrat Partide şimdiye kadar önseçim yapılan eyalet - lerde Carter 447 delegeye sa - hip olduğunu kaydıdı. Carter'i izleyen Henry Jackson ise ya - rınzca 206 delege kazandı.(THA)

ABD Savunma Bakanlığının tahminleri, Bakanın iddiasını yalanlıyor

Sovyet ordusundaki insan gücünün yarısı ABD'ni tehdit edici nitelikte değil

WASHİNGTON–Amerikan Savunma Bakanlığı istihbarat bürosunun hazırladığı son rapo - ra göre, Sovyetler Birliği 'nin termekte.

Aspin, Pentagon'un geçen yıl Sovyet askeri gücünün 600 bin kişi artmış olduğunu bildi - rirken, "önemli bir ayrımı" yı unutarak. Sovyet ordusundaki a - tıhdam edilen sivillerin sayısı - nın da aynı miktarda azaltıldığını bildirmediğini açıklamakta.

Bu haberi veren New York Times, Savunma İstihbaratı'nın Aspin'in verdiği rakamları doğ - rulduğunu bildiriyor. Sonuç o - larak, "tehdit etmeyen nitelik -

Amerika'nın Lüksemburg Büyükelçisi istifa etti

WASHİNGTON– Beyaz Sa - ray, Birleşik Amerika'nın Lük - semburg Büyükelçisi Bayan Ruth Farkas'ın görevinden is - tifa ettiği açıklandı. Bayan Far kas'ın yerine kimin atanacağı daha sonra açıklanacak.

Bayan Ruth Farkas, Baş - kan Nixon'un Cumhurbaskan - lığına seçilmesinden birkaç ay sonra 1973 Martında Lük - semburg Büyükelçiliğine atan - mıştı.

Bayan Farkas'ın Büyük - elçiliğe atanması, Amerikan Büyükelçilik görevlerinin 'sa - tılığı' şeklinde eleştirilmesine yol açmıştı.

Bilindiği gibi, Savunma Bakanlı - ğı'nın tahminlerine dayanarak, Sovyet kuvvetlerinin bir analiz yapılığında, 2.2 milyon ka - dar askerin ya sivil görevlerde, ya da ABD'yi hedef almayan askeri görevlerde çalıştığını gös - terdiği için işlev yüklenmekte - dir. Gene yukarda dediğimiz gibi bu işlevi tiyatro ister istemez yüklenecektir. Tiyatrocu bu işlevi yükleni-p yüklenmemekte özgürdür. İsteyen yaptığı öz - gür seçim sonunda ileriye dönük çabaya katılan tiyatrocu, yanının seyircisini oluşturacak eksikçi kesimle birlikte yeni bir tiyatronun yaratılması için katkıda bulunur.

Gerçekten de böyle tiyatrocu-larımız kurtukları toplu - luklarla çabalarını sürdürmektedir.

Günümüzde tiyatromuzun ileriye dönük sorunları bu ti - yatrocuların oluşturduğu kaynaklanmaktadır. Bu tür tiyatrolar nasıl daha etkin olabilecekleri-ni araştırmaktadırlar. Seçimlerini , gittikçe tükenen, kendi çelişmeleri içinde eriyip giden eski - ye dönük seyirci doğrultusunda yapan tiyatrocu-larımız ise dev gibi büyüyen sorunlar arasında boğuluyor bugün. Eski ürünlerinin neden seyirci toplamaya yetmediğini bir türlü anla - yamadan yapay, uydurma nedenlerle kendi-lerini avutuyorlar. Yaşamın pahalı olmasından

ASANLAR ve ASILANLAR

Ahmet KAHRAMAN

Avukatlar, belli etmemeye çalışarak ağlıyorlardı..

"Çek" DİYE BAĞIRAN BİR SES ve GEZMİŞ'İN SON SÖZLERİ BİTMEDEN İSKEMLE ÇEKİLİVERDİ

Arzusuyla göç etmedi
Kelepçeli götürdüler
Gece yarısı
Ay vurdu odasına
Bir daha görünmedi

CAHİT IRGAT

6 mayıs 1972 gününün başlangıç saatleriydi. Deniz Gezmiş, Ankara Merkez Cezaevinde, başgardiyanın odasında oturuyordu. Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan ötede bir başka odadaydı. Deniz'in bulunduğu oda 'alabalık'tı. Asıl 'alabalık' Mü'errem Erdoğan, 'alabalığı oluşturan bireylerden bir candı. Gecenin, gecede olup bitenlerin, daracağında can veren üç gecin tanığı oldu.

Aradan üç yıl geçti'ten sonra. Mü'errem Erdoğan o serüveni bize, yerleştiği Antalya'da, asıl 'alabalık' bürosunda anlattı... Söyleyeceklerimiz, gecenin tanığı ve öteki tanıkların anlattıklarıdır. Ne eksik ne de fazla...

Deniz'in oturduğu sandalyanın arkasında iki gardiyan ayakta, duruyordu. Gardiyanlar suskundu. Ağızları kilitli gibi kapalı, sinirleri gergin. Biri Deniz'in sol omuzunun üstünde, öteki sağ yanında ayaktaydı. İkisinin de elleri, Deniz'in omuzundaydı. İki gardiyan elleriyle onu, sandalyaya bastırıp durdurtma , tutma çabasında gibi görünüyordu.

Ve Deniz, durgundu... Sessizdi. Telaşla, heyecanla o - daya girip çıkanlara, odada duranlara bakıyordu, yadırgamayan bakışlarla...

Sigara içiyordu. Ama sigara tutan eller onun değildi . Elleri arkasında kelepçeliydi. Kullanamıyordu ellerini. O-nun içtiği sigara, bir gardiyanın parmakları arasındaydı . Gardiyanın dudaklarına uzattığı sigaradan bir nefes çekiyordu. Sonra gardiyan sigarayı geri alıyordu. Daha önce başka eller ona sigarasını içirmiş miydi, bilmiyoruz...

Deniz'in sigarası erken bitti.

"SU ANAHTAR NE OLDU?"

Deniz'in ayakları prangalıydı. Prangaran zinciri kısaydı. Adım atmasına engeldi, Yere değen pranga, betona değen zincirin çıkardığı sesi veriyordu.

Beyaz, uzun bir gömlek getirdiler. Deniz, gömleğe baktı, Buruşmadı yüzü, Bağırmadı...

-Hayır, ölmek istemiyorum, demedi. Ne olur gençliğime acıyın, Yaşıtım gençler, çocuklarımız eğleniyorlar. Başlayın, yaşayayım, diye yalvarmadı.

Gömleği giydirirlerken karşı koymadı, direnmedi. Tir-remedi. Korkudan gözleri büyümedi. İdam gömleğini giymek için ayağa kalktığında, ayaklarını birbirine bağlayan prangaların zinciri betonda ses çıkardı...

-Anahtar, diye seslendi bir görevli. Pranganın anahtarını getirin.

Prangaran anahtarını aramaya koyuldu, görevliler, tartışmalı sesler birbirine karıştı:

-Anahtar bende değil...

-Kimde bu anahtar...

-Bir anahtara sahip olamadınız...

Gecenin tanıklarından Avukat Mükerrem Erdoğan anlattı:

-Deniz, üzerinde idam gömleğiyle daldıkalarca öylece , ayağındaki pranganın çözülerek, daracağına götürülmeyi bekledi. Bir ara prangayı kırarak ayaklarını çözmeyi denediler. 15-20 dakikalık bir aramadan sonra anahtar bulundu. Bir assubaydaymış.

Deniz'in ayağındaki prangayı çözdüler. Görevlilerden biri,

-Haydi Deniz, diye seslendi.

Deniz, o gecenin tanığı olmak için orada bulunan avukatlar Halit Çelenk ve Mükerrem Erdoğan'a baktı.

-Herkese selam, diyerek yürüdü.

İki görevli yanıştı, Koluna girmek için uzandılar, Deniz, azarlayan bir tonla,

-Hayır, kendim yürürüm, dedi.

Yürüdü, çıktı odadan, Boyuna göre, idam gömleği kısa kalmıştı üstünde. Yürüyerek iş avluya çıktı, Daracağı buraya kurulmuştu, Daracağının kolları arasında idam ipi sallanıyordu, ilmik, ipin ucunda kocaman bir halkaydı.

Gece sessizdi, Gökyüzü bulutlu, Bir tek yıldız görünmüyordu, Bulut, yıldızların önünü kapatan perdeydi.

Daracağının kurulduğu avluda hava ağırdı, Hüzün yüklüydü. Avlu, idam havasını, ölüm sessizliğini yaşıyordu. Orada bulunan kalabalık da sessizdi.

MASA VE HERKES HAZIRDI...

Daracağının altında masa duruyordu, Masanın üstün - de sandalya, Deniz masaya, sonra üstündeki sandalyaya tırmandı. Orada kaldı ve bekledi.

Cellat kosarak yanına vardı, İlmiği Deniz'in ince boy nuna geçirdi.

Avukatlar, İmam, gardiyanlar, bazı görevliler dışına giden insana karşı takınılması gereken tavrı takındılar . İmamın dudakları kıpırdıyordu.

Avkutlar Halit Çelenk ve Mükerrem Erdoğan'ın boğazlarına bir düğüm gelip saplandı. Ardı ardına yutkundular. Sonra göz pınarlarından yaşlar akmaya başladı, Düğüm çözülmüştü, Gözyaşlarını özgür bıraktılar.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan hakkında ölüm cezasını veren Ankara Bölgesi Sıkıyönetim I Numaralı Askeri Mahkemesinin Başkanı Tuğgeneral Ali Elverdi oradaydı. Ankara Merkez Komutanlığı yan yana duru - yordu, Merkez Komutan General Tevfik Türing'ün elleri cebindeydi. Ağzında yarısına kadar yanmış sigarası duruyordu. Sigarasından nefesler alıyordu, Ali Elverdi'nin elleri arkasındaydı...

Deniz'in gür sesi duyuldu, huzur veren olgu içinde. Yankılandı gecede, İdam olgusu, yeni ürpertici yüklemle boyutlandı, Deniz ölümden önceki son sözlerini bağırıyordu:

-Çek, diye bir buyruk sesi duyuldu. Bu ses Deniz'inhay kırışını böldü. Cellat, Deniz'in ayağının altındaki sandal - yaya çekmişti, sese uyarak...

Avkut Mükerrem Erdoğan anlattı:

-Deniz'in sözleri yarıda kaldı böylecek. Son sözlerini bitiremedi. "Çek" diye cellada buyruk veren Ali Elverdi' ydi. Deniz'in narin yapılı vücudu boşluğa savruldu, Ama sallanmadı. Kendi etrafında dönmedi de... Uzun boyluydu Deniz, İdam sicminin uzunluğu, Deniz'in boyuna göre ayarlanamamıştı. Deniz'in ayakları masanın üstündeydi.

Deniz ayakları masanın üstünde, boynunda iple çırpındı, Deniz yaşıyor ve acı çekiyordu, İlk şaşkınlıktan sonra, görevlilerden biri, cellada buyruk verdi:

-Masayı çek...

Cellat atıldı, masayı çekti. Deniz'in vücudu daracağının kolları arasında dönmeye başladı, Ali Elverdi'nin elleri, arkasında kalçasının üstündeydi. Deniz'in ölümle kalım arasındaki anını seyrediyordu...

DEVAMI YARIN

Ekonomi Çalışma : İş dünyası • Sendikalar • Yorum • Haberler •

YORUM

CHP'li milletvekillerinin gelir vergisinde değişiklik önerisi

Geçtiğimiz hafta içinde CHP'li milletvekillerinden bir grup Gelir Vergisi Yasasının değiştirilmesi yönünde bir girişime geçti. Meclis Başkanlığına verilen yasa önerisinde iki önemli değişiklik öngörülüyor: 1) Asgari ücretin vergi dışı bırakılması ve 2) Gelir vergisi tarifesinin genel olarak hafifletilmesi .

Her iki değişikliği rakamlarla açıklayalım. Yürürlükteki yasaya göre bekâr bir işçinin yıllık gelirinin sadece 3600 TL tutarındaki bir bölümünden vergi alınmıyor. Bunun 1800 TL' - lik bölümü "asgari geçim indirimi" adı altında, diğer 1800 TL'de ücretlere tanınmış olan "özel indirim" deyimi ile ifade ediliyor. Halen asgari ücret 40 TL olduğuna göre, yılda 300 gün çalışan bir işçinin yıllık geliri 12.000 TL olacak ve bu işçiden yılda 1700 TL dolayında vergi kesilecektir. Yeni yasa önerisine göre ise, söz konusu 12.000 TL'dan vergi alınmayacağına göre, asgari ücretle çalışan bir işçi 1700 TL tutarında bir vergi yükünden kurtulacaktır.

1976 yılı içinde asgari ücretlerin yükseltilmesi söz konusu olduğu için, Gelir Vergisi Yasasında yapılacak değişiklik - ğin de-mantıksal olarak- saptanacak yeni en düşük ücret tutarını esas alması gerekir. Yeni en düşük ücretin 60 TL olarak saptandığını varsayarsak, yılda 300 gün çalışan bir işçinin yıllık geliri 18.000 TL olacak ve bu tutardan vergi kesilmeye - cektir. Halbuki aynı yükümlülüğünün bugün ödediği yıllık vergi 3200 TL'nın üzerindedir.

Görüldüğü gibi, yürürlükteki Gelir Vergisi Yasası en düşük ücreti aşırı bir vergi yükü altında tutmaktadır. Aylık geliri 1500 TL olan bir kişi gelirinin % 20'ye yakın bir bölümünü vergi olarak ödemektedir. Yeni önerinin yasalaşması durumunda ise, gelirin yarıtaşları -sınırlı da olsa- ferahlatıcı bir etki getire - cektir. Bu bakımdan olumludur.

YÜKSEK GELİRLİLER DE DAHA AZ VERGİ ÖDEYECEK

Yeni önerinin tarifeyi değiştirici etkisi de bir iki örnekle açıklanabilir: Yeni öneriye göre yıllık geliri 150.000 TL olan bir yükümlü 32.000 TL vergi ödeyecektir. Halbuki yürürlükteki yasaya göre aynı yükümlünün vergi borcu bugün 62.000 TL'nın yakınında. Daha yüksek bir tutarı alalım. Örneğin 1 milyon TL üzerinden ödenecek vergi önerilen tarifede 450.000 TL dolayındadır. Halbuki yürürlükteki yasaya göre 1 milyonluk bir gelirin vergisi 600.000 TL'dır.

Görüldüğü gibi yeni öneri hemen bütün gelir düzeylerinden - deki vergi yükünü azaltmaktadır. Bu yerinde bir değişiklik midir? Bize kalırsa, Düşük ve orta gelir gruplarının vergi yükünün azaltılması kuşkusuz yerinde bir adımdır. Ancak yıllık geliri yüzbinlere ulaşan kişilerin vergi yükünün azaltılması nasıl savunulabilir? En üst dereceye gelmiş ve yan ödeme almayan bir devlet memurunun aylık (brüt) geliri 9000 TL ve yıllık geliri de 109.000 TL olduğuna göre, milyonaya yakın yıllık gelirlerin vergi yükünün azaltılmasından milletin yararlanacağı oldukça güçtür. Dolayısıyla fiyat artışları dolayısıyle, vergi yükünün bütün gelir grupları için yükselmiş olduğu ve onun için böyle bir hafifletmeye gerek görüldüğü ileri sürülecektir. Belki. Burada ayrıntılarına girmeyeceğimiz bu tez, bizce, yeterli bir gerekçe değildir).

Yasa önerisi sadece 1,5 milyondan fazla kazananların vergi yükünü artırmakla yetinmiştir. Bu ayarlama devletin vergi gelirlerinde bir artış sağlayacaktır. Ancak bu artış her halde diğer gelir gruplarına ait oranların indirilmesinin devlet için yaratacağı gelir kaybını gidermeye yetmeyecektir . Dolayısıyle hazinenin gelir vergisinden elde edeceği tutar - da (yeni öneri dolayısıyle) bir düşme olacaktır.

Yeni öneriyle ilgili önemli bir husus da şudur: basına yansıyan kadarıyla önerinin kapsamı oldukça dardır. Ve gelir vergisi ile ilgili birçok önemli soruna hiç el atılmamıştır. Halbuki gerek gelir vergisinde ve gerek vergi sistemi'nin tümün - de (bugünkü düzen içinde bile) yapılabilecek birçok düzeltme söz konusudur.

● KENAN ATALAY

1975'TE BORU HATLARI İLE 20 MİLYON VARİL PETROL TAŞINDI

Türkiye'deki petrol boru hatlarından son bir yıl içinde 20 milyon 250 bin 177 varil ham petrolün rafinerilere taşındığı açıklandı.

TPAO Genel Müdürlüğünce bu konuda hazırlanan bir raporda, Batman-Dörtyol boru hattından 15 milyon 231 bin 500 varil, Selmo-Batman boru hattından 2 milyon 364 bin 673 varil, Adıyaman-Sarıl boru hattından 720 bin 217 varil ve Sancak-Fırıncılık boru hattından da 1 milyon 733 bin 787 varil ham petrol taşındığı belirtildi.

Batman-Dörtyol boru hattından TPAO, Shell ve Mobil şirketlerine ait ham petrol Dörtyola Selmo-Batman boru hattından ise TPAO ve Mobil'e ait ham petrol Batman rafinerisine aktarılıyor. Adıyaman-Sarıl ve Sancak-Fırıncılık boru hatlarının da Türkiye petrollerine ait ham petrolü ana boru hattına taşıdığı bildirildi. Yetkililer, boru hatları sayesinde taşıma giderlerinin büyük ölçüde azaldığını ve ham petrol zayiatının önlendiğini, yapımı devam eden Türkiye-Irak boru hattının ise 1977 yılında tamamlanacağını söyledi .(THA)

UNCTAD Genel Sekreteri Corea:

"Üçüncü Dünya ülkeleri bir yoksulluk perdesi ardında bulunmaktadır"

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (U - NCTAD) Genel Sekreteri Gamani Corea, dün Kenya'nın başkenti Nairobi'de başlayan UNCTAD dördüncü dönem toplantısından önce verdiği bir demeçte, Üçüncü Dünya ülkelerinin dünya ekonomik düzenine bakış tarzlarında köklü bir değişim olduğunu belirterek "Üçüncü Dünya bugün bir yoksulluk perdesi ardındadır." dedi.

Gamani Corea, Fransız gazeteci Olivier Todd'a verdiği demeçte özetle şunları söyledi:

"UNCTAD, dünya zenginliklerinin ve gelirinin daha adil bir biçimde dağıtılmasını sağlamak için çalışmaktadır. Amacımız zenginlerle yoksullar arasında bugün varolan u - çurumu daraltmaktır ve UNCTAD, bunun, zengin ülkelerin yapacakları yardımlarla, sorunlara sadece insancıl yada ahlaki açıdan bakarak çözümlenemeyeceğine inanmıştır. Biz, UNCTAD olarak yapısal değişiklikler, bugüne kadar yoksul ülkeler aleyhine işlemiş olan dünya ekonomik düzeninin değiştirilmesini istiyoruz.

Üçüncü Dünya Ülkeleri kendilerine hedef olarak, bu yüzyılın sonunda toplam sanayi üretiminin yüzde 25'ini ger çekleştirmeyi seçtiler, bugün bu oran yüzde 7'dir. Bunu ger çekleştirmek için yeni bir hareket tarzı gerekmektedir.

Zengin ülkelerle yoksullar arasındaki uçurum giderek, derinleşmektedir. Buna yoksul ülkelerin daha da yoksullaştıklarını değil, zengin ülkelere kıyasla çok daha yavaş zengin leştiklerini anlamında söylüyorum.

Dünya ekonomisinde son bir kaç yılda görülen durgun - luk kalkınmış ülkeler için güçlükler yaratmıştır, ama bu güçlükler kalkınmakta olan ülkeler için çok daha ağırdır . Bugün sanayileşmiş ülkelerde işsizlik sayısının 15 milyona ulaştığı söyleniyor. Üçüncü Dünya ülkelerindeki işsizlerin sayısı ise yüz milyonları bulmaktadır.

Sanayileşmiş ülkelerde, Üçüncü Dünyanın bütün yükü - nü kendileri çekiyorlarmış gibi bir kamuoyu yaratılıyor. Bu tamamen geçersizdir. Unutulmamalıdır ki, Üçüncü Dünya'nın yatırım kaynaklarının yüzde 85'i gene Üçüncü Dünya ülkelerinden gelmektedir.

Dünya ekonomik ilişkileri bugünkü düzenini sürdürdüğü, Üçüncü Dünya bir yoksulluk perdesi ardında bırakıldığı takdirde, gelişmiş ülkelerin zenginleşmeye devam etmesi pek kolay olmayacaktır." UN Developement Forum

SENDİKA HABERLERİ

Atom-İş, DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş'e katıldı

Genel Merkezi İstanbul'da bulunan, Atom, Azot, Boya, Kimya ve Petrol Sanayii İşçileri Sendikası (Atom-İş)'nın 2 mayıs 1976 günü yapılan 7. Olağanüstü Genel Kurulunda DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasına katılma kararı alındı.

Atom-İş Sendikası, 7 haziran 1975 tarihinde toplanan 6. Olağanüstü Genel Kurulunda oybirliği ile DİSK'e katılma almıştı.

Bu kararın bildirilmesin - den sonra DİSK, Atom-İş'in DİSK'inde aynı işkolundaki 1- ki sendikayla görüşmeler yap - masını ve biri ile birleşmesini önermişti.

Yapılan görüşmeleri değerlendiren Atom-İş Genel Kurulu 2 mayıs 1976'da yapılan 7. Olağanüstü Genel Kurul toplantısında kendisini feshederek DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikasına katılma kararı al - dı.

Böylece Petrol ve Kimya İş-kollarında son bir ay içinde 2 bağımsız sendikanın da katılmasıyla DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikası bünyesinde bütünleşen sendikaların sayısı 4'e yükselti. Bilindiği gibi 7 temmuz 1975'de DİSK'e bağlı Kimya-İş ve Petrokimya-İş Sendikaları, Petrol Kimya-İş adı altında birleşmişler, bunu 15 nisan 1976'da bağımsız İlaç-İş Sendikasının katılması izlemişti.

Taksim Operası inşaatındaki grev 111. günde sona erdi

İlerici Yapı-İş Sendikasının yüzonbir günüdür Taksim Opera inşaatında sürdürdüğü grev başarıyla sonuçlandı.

Taksim meydanındaki opera (Atatürk Kültür Merkezi) binasının onarım işlerini yürüten Burkhard Gantenbein firmasın - da çalışan işçiler adına toplu iş sözleşmesi görüşmeleri yapan İlerici Yapı-İş Sendikası anlaşma olmadığı için, 13 Ocak 1976 günü grev uygulamasına geç - mişti. III gün süren greve İ- stanbul Valisi aracılık yapmış , tarafları görüşme masasına o - turtmuştu. Yapılan görüşmeler sonunda saat ücretlerine 5 TL . zam, grevde geçen III günün ücretlerinin tamamı, iki maaş tutarında ikramiye, iki maaş tutarında iş bitirme primi ve çeşitli sosyal ödenekler kabul edildi.

Grevin bitmesiyle birlikte Opera inşaatının en geç 4 ay sonra tamamlanacağı bildirildi. Opera binasının konferans sa - lonunda İslâm Ülkeleri Konferansı 8 Mayıs-18 Mayıs arasın - da toplanacak.

Yerli otomobil üretimi traktörden 2 kat fazla

ANKARA-Türkiye'deki yerli otomobil üretimi, traktör üretiminin iki misline yakın bir fazlalıkla gerçekleşmekte.

Resmi rakamlara göre, 1973 yılında Türkiye'deki fabrikalar 32 bin 805 traktör imal ederken, aynı yıl, 46 bin 907 otomobil yapıldı. 1974 yılında 25 bin 616 traktöre karşılık 69 bin 908 otomobil, 1975 yılında ise 33 bin 861 yerli traktöre karşılık 63 bin 670 yerli otomobil üretildiği görüldü.

Bununla beraber, bu yıl 100 bin traktöre ihtiyaç olduğunu belirten yetkililer, yıllık yerli üretimin 100 bine çıkarılması için gerekli teknik çalışmaların hızlandırıldığını ifade ediyorlar.(AA)

cem yayınevi

ferruh doğan

asrileşen köy

20 yıl önce toplatılan, mahkeme kararıyla aklanan kitap
Türk karikatürünün aranan başyapıtı

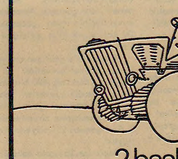

2.baskı
15 lira
Dağıtım: CEMMAY, Babıâli Cad. 19 Cağaloğlu - İSTANBUL

cem yayınevi

HİLMİ YAVUZ

bedreddin üzerine şiirler

10 Lira

2.basım

Genel Dağıtım: CEMMAY
Babıâli Cad. 19 Cağaloğlu İSTANBUL

Ahmet Kardam
CHP NEDİR? NE DEĞİLDİR?
Ülke Yayınları
P.K.512 Kızılay-Ankara
GENEL DAĞITIM:
ANKARA DAĞITIM
Bayındır Sok.38/3 Ankara

BİZE DE İNSANCA BİR YAŞAM...
TÜRKİYE SAKATLARDERNEĞİ, İst.Şb. Tel:21 88 82

GÖRÜŞ
Hasan Yılmaer

Onlar da haklı, sele karşı duramazlar ki...

Sandığımızdan da çok korkuyorlar işçiden. Bu kez yüreklerine gerçekten bir ateş düştü. 1 Mayıs günü , Taksim alanını dolduran işçinin görünüşü, kararlılığı ve de disiplini bir kor gibi yaktı yüreklerini.

Biliyorlardı üç - beş öğrencinin coşkusunun önlene - bileceğini, bunların vura vura tüketilebileceğini, bitmese bile sindirilebileceğini ve ne denli büyürse büyüsün o - ya etki yapamayacaklarını hesaplıyorlardı.

Ama işçiden, kirpi görmüş yılan misali korkuyorlar . Onu da biliyorlar, işçinin etkisini, kararlılığını ve sonuca gidişini biliyorlar ve de hesaplıyorlar her işçinin ardında en az beş oy olduğunu...

Bir kez daha gördüler İstanbul'un nasıl kendilerinden koptuğunu ve işçinin bilinçlendiğini ve her bilinçe eri - şenin de karşılarına kale gibi dikildiğini, dikileceğini anladılar.

İşte bundan da ürktüler, sinirlendiler...

Bakın AP Genel Başkan Yardımcılarından İsmail Hakkı Yıldırım neler diyor:

"CHP işçi sınıfı hakimiyeti kurma yolundadır... Marksist sloganlarla işçi bayramı yapan bazı sendikalarla CHP işbirliği içine girmiştir... Ve solcu muhalefet sokağı, milliyetçi iktidar aleyhine ayağa kaldırmaktadır..."

Ardından Genel Sekreter Yardımcısı İhsan Ataöv, ekliyor :

"Türk işçisine asgari ücreti veren, toplu sözleşmelerde onun hukukunu koruyan, iş barışını sağlayan, işçi e - meklilik haklarını ve kıdem tazminatı kanunlarını çıkaran Demirel hükümetine karşı, vatanperver işçileri savaşa ça - ğırmak cinnet olmaktadır..."

Gördünüz mü korkunun yüreklere nasıl sindiğini ve insana neler söylettiğini ve hatta nasıl saçmalattığını.

Yardımcılık yapanlardan biri ayni işçiler için "marksist sloganlar kullananlar..." derken, öbürü "Vatanperverler..." demekredir.

Ama onlara soratsanız bunlar ayrı ayrıdır. Birileri iyi akıllı, uslu, söz dinler, ensesine vur lokmasını ve de oyunu al cinsinden işçilerdir, ötekiler ise kafaları ezilesi solcu takımıdır.

Onlar hesabına ne yazık ki ; o akıllı, uslu, söz dinler, ne verirsen onu alır. İşçilerin, topluluğu güneş gör - müş kar gibi eritiken, bu kafası ezilesilerin topluluğu sonsuza dek uzanan bir yamaçtan yuvarlanan çığ gibi büyü - mektedir. Hem de öylesine hızla gelmektedir ki, çok kısa bir süre sonra çılız bacaklarının üstünde dikelip, karşı koymaya çalışanları ezip geçecektir.

Korkularının nedeni budur.

Bilmektedirler ki, şimdi, sağındıkları, aldatıp kandırabileceklerini umdukları köylü sınıfından çıkmaktadır bu kafası ezilesiler. Dün köyde boynu bükük çift süren, "Sağol beğim Allah razı olsun, siz büyüklerimiz daha iyi bilirsiniz" diyenler, şimdi fabrikada çalışmaya başladıktan sonra kocaman kocaman laflar etmekte. "Dur bakalım, o kadar uzun boylu değil, biz de varız" diyivermektedirler. Üstüne üstlük bunlar hep artmakta, hep çoğalmakta, yetmiyormuş gibi bir de memleketlerine, köylerine dek uzan maktadırlar.

Sonrasında, daha da kötü işler yapmakta, çocuklarını - da okutmaktadırlar. Hem öyle, altınları bir yana yığıp "yoksulluz" dünenilere devletin parasıyla değil, alın - larının teri ile sağladıkları kazançla okutmaktadırlar.

Çok doğal ki kızarlar buna, çok doğal ki deli olur - lar ve de ağızları köpüre köpüre küfrederler... Ve yüzbinleri ihbar ederler savcılara...

... Ne yapsınlar ki, başka şey gelmez ellerinden, sele karşı duramazlar ki.

TV BUGÜN

- 13.00 YAY - KUR
- 17.35 - SANİYE CAN

Uzun sü - redir ekranda görün meyen sanatçının , Ankara yapımı bu programda hangi tür küleri söyleyeceği henüz belli değil.

- 17.55 - UZAY MELEĞİ

Uzay serüvenlerini yansıtan çizgi film dizisinden bir bölüm daha yayınlanacak.

- 18.20 ÇOCUK VE SPOR
- 18.45 - MİNİK FİLM.

Kukla dizisinin, "Cadı'nın Nezlesi" adlı bölümü yayınlanacak.

- 18.55 ALMANYA'DAN MEKTUP VAR

Alman ZDF Televizyonu ile TRT'nin ortaklaşa hazırladıkları bir program ekrana geliyor.

- 19.25 - BİR KONSER .
- 20.00- HABERLER
- 20.30 KAYNANALAR

programın "Doğum" adlı bölümü yayınlanacak. Nuri Kantar'ın başkanı bulunduğu Spor Kulübü'nün futbol takımı son lig maçını deplasmanda oynayacaktır. Nuri Kantar, futbolculara verdiği söz üze - rine, dünürü Timur Hakmen'le birlikte maçı izlemeye gider Küme düşmemeleri için maçı kesinlikle kazanmaları gerek - mektedir. Oysa durum, hiç de iç açıcı değildir. Maçın bitmesine çok kısa bir süre kaldığı halde, skor hâlâ 0 - 0 dır.

- 21.25 - EROL BÜYÜKBURÇ

Pazar Tele - vizyonu'nda izlediğimiz Büyükburç Efsaneler Orkestrası eşliğinde, kendi bestesi olan altı şarkıyı ekrana geliyor : "Bile Bile Ladies" , "Sen mi O mu?" "Dedim Dedi", "Şaka Maka Derken" , "Sing Sing Every - body" ve "Oldu Olacak".

- 21.55 - HABER - TARTIŞMA

(İslâm Zirve Konferansı) TRT Haber Merkezi'nin hazır - ladığı programın konusu, İslâm Zirve Konferansı. 10 Mayıs Pazartesi günü Atatürk Kültür Merkezinde başlayacak olan Yedinci İslâm Zirve Konferansına 46 İslâm ülkesi ve 7 özel kuruluşun 400 den fazla temsilcisi katılıyor.

- 23.20 GÜNE BAKIŞ.

D.B. DENİZ NAKLİYATI T.A.Ş.

31.12. 1975 BİLANÇOSU

AKTİF

	TL.		TL.
KASA	55.683.41	SERMAYE	1.213.329.027.04
TC. MERKEZ BANKASI	865.608.15	Esas sermaye 1.300.000.000.--	
BANKALAR	71.053.273.08	Ödenmemiş sermaye (-) 86.670.972.96	
YOLDAKİ PARALAR	10.915.086.13	YEDEKLER	19.323.022.20
ALACAK SENETLERİ	12.286.387.62	KARŞILIKLAR	16.966.315.18
ALINAN KUPON VE TAHVİLLER	150.000.--	TAAHHÜTLERİMİZ	1.806.051.350.33
İŞTİRAKLERİMİZ	10.462.500.--	ALINAN AVANSLAR	1.844.641.08
VERİLEN AVANSLAR	31.370.595.57	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	1.112.923.44
VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	14.255.772.44	MUHTELİF ALACAKLILAR	296.142.311.30
MUHTELİF BORÇLULAR	399.993.603.31	Resmi Daireler 10.900.340.12 Kamu İktisadi Teşeb. 37.986.621.88 Gerçek ve Tüzel Kişiler 247.255.349.30	
Resmi Daireler 39.166.270.64 Kamu İkt. Teşebbüsl. 95.629.532.86 Gerçek ve Tüzel Kişil. 150.733.965.50 Diğer 114.463.834.31		SAİR PASİFLER	75.206.399.89
STOKLAR	99.084.283.46	DÖNEM SAFİ KÂRI	222.896.861.68
SABİT KIYMETLER	3.001.480.069.97		
Menkuller 7.430.963.09 Amortismanlar (-) 2.525.529.14 Net Bedel 4.905.433.95			
Gayri Menkuller			
Şilep ve Tankerler 3.082.005.712.16 Binalar 23.917.380.33			
Yapılmakta olan yatırımlar 805.033.794.61 Toplam.. 3.910.956.887.10 Amortismanlar(-) 914.383.511.08 Net bedel 2.996.573.376.02			
Diğerleri 6.300.-- Amortismanlar(-) 5.040.-- Net bedel 1.260.--			
TOPLAM	3.651.972.863.14	TOPLAM	3.651.972.863.14
NAZIM HESAPLAR	350.175.219.47	NAZIM HESAPLAR	350.175.219.47
GENEL TOPLAM	4.002.148.082.61	GENEL TOPLAM	4.002.148.082.61

GİDERLER — **31.12.1975 KÂR VE ZARAR HESABI** — **GELİRLER**

	TL.		TL.
PERSONEL GİDERLERİ	387.013.198.66	NAVLUN GELİRLERİ	1.466.462.983.09
BUNKER GİDERLERİ	208.605.448.22	Şilepler Navlun gelirleri 1.380.999.335.25 Tankerler Navlun gelirleri 81.599.867.33 Diğer Navlun gelirleri 3.863.780.51	
MÜSTEHLİK MALZEME GİDERLERİ	35.228.578.58		
GEMİLER TAMİR GİDERLERİ	73.895.885.60	ALINAN DEMURRAGELER	28.067.798.11
GEMİLER SİGORTA GİDERLERİ	67.707.366.88	SİGORTA ACENTELİK GELİRLERİ	9.939.371.72
GEMİLER AMORTİSMAN GİDERLERİ	200.087.081.24	GEÇMİŞ YIL GELİRLERİ	60.793.231.45
GEÇMİŞ YIL GİDERLERİ	29.308.253.79	ALINAN FAİZ KOMİSYONLAR	1.834.330.69
İÇ VE DIŞ LİMAN YÜKLEME BOŞALTMA GİDERLERİ	311.946.185.61	KAMBİYO KÂRLARI	737.772.80
GENEL İDARE ÇEŞİTLİ GİDERLERİ	25.005.144.78	ARIZÎ SATIŞ KÂRLARI	7.763.330.44
VERİLEN FAİZ VE KOMİSYONLAR	6.334.188.59	DİĞER GELİRLER	11.379.783.37
KAMBİYO ZARARLARI	16.465.819.11		
FAALİYET DIŞI DİĞER GİDERLER	2.484.588.93		
DÖNEM SAFİ KÂRI	222.896.861.68		
TOPLAM	1.586.978.601.67		1.586.978.601.67

Şirketimiz tecrübeli ve üstünnitelikleri haiz kaptan ve personeli ile Devlet Kuruluşlarımızın, Kamu İktisadi Te - şebbüslerimizin ve Sayın İthalâtçı ve İhracatçılarımızın hizmetindedir.

Filomuz sür'atli ve modern 59 adet gemi ile toplam 932.750 DWT kapasiteye erişmiştir. Yeni gemi inşaası için yurtiçi tersanelerine verdiğimiz siparişlerle kapasitemiz daha da artırılmakta ve bu arada tersanelerimizin geliş - melerine katkıda bulunulmaktadır.

Filomuzla:

1. 1.000 ila 13.000 DWT arasında değişen tonajlarda 38 adet gemimizle:
   a) Kontinant hattı (Anvers-Rotterdam-Bremen-Hamburg) limanlarına ayda dört sefer,
   b) İngiltere (Londra-Liverpool) limanlarına ayda iki sefer,
   c) Amerika Birleşik Devletleri Kuzey Atlantik (New York-Philadelphia-Baltimore-Norfolk) limanlarına ayda iki sefer,
   d) Amerika Birleşik Devletleri Güney (Savannah-Jacksonvilla-Miami-Houston-New Orleans-Mobile) limanlarına üç haftada bir sefer,
   e) Adriyatik (Trieste-Venedik) limanlarına ayda iki sefer,
   f) Kıbrıs -Libya (Magosa-Tripoli-Bingazi) limanlarına ayda iki sefer ile,
2. 5.500 ila 12.300 DWT arasında değişen tonajlarda 12 adet dökme yük gemimizle ülkemizin hammadde ve dökme yük taşımalarına,
3. 5.800 ila 143.900 DWT arasında değişen tonajlarda 8 adet akaryakıt tankerimizle ülkemizin ham petrol ve mamul petrol taşımalarına,
4. Akaryakıt da taşıyabilen 3.800 DWT'luk Asit tankerimizle,

Sayın müşterilerimize en iyi hizmeti vermeye amâlıyız.

5. Bir yandan filomuzu büyütmek sür'atiyle ülkemiz deniz ticaretinin gelişmesine hizmet etmek, öte yandan gemi inşa sanayiimizin gelişmesine hizmet etmek amacıyla ülkemiz resmi ve özel tersanelerine:
   a) Herbiri 18.000 DWT'luk beş dökme yük gemisi,
   b) Herbiri 5.500 DWT'luk konteyner de taşıyabilen kontinant hattı tipi sekiz gemi,
   c) Herbiri 2.700 DWT'luk konteyner de taşıyabilen dört koster,

olmak üzere, toplam 144.500 DWT kapasitede on yedi gemi inşaatını siparişe bağlamakla kıvanç duyuyoruz.

D.B. DENİZ NAKLİYATI T.A.Ş.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ